

Europese
Commissie

[ZOMER 2013 ► NR. 46]

panorama

inforegio

► De EU verwelkomt Kroatië

Haar 28e lidstaat

- Cohesiebeleid helpt om crisis te doorstaan
- Goede besteding van EU-fondsen waarborgen
- Staatssteun en regionaal beleid

Regionaal
Beleid en Stads-
ontwikkeling

▶ **HOOFDARTIKEL** **3**
 Commissaris Johannes Hahn

▶ **SPECIAAL ONDERWERP** **4-9**
**SUCCESSVOLLE WEG VAN KROATIË
 NAAR TOETREDING TOT DE EU**

▶ **DE CRISIS DOORSTAAN MET STEUN
 VAN HET COHESIEBELEID** **10-13**

▶ **EEN ONAFHANKELIJKE KIJK
 OP DE VOORUITGANG VAN HET
 COHESIEBELEID, 2007-2011** **14-16**

▶ **VOORBEELDEN VAN PROJECTEN** **17-19**
 Voorbeelden van projecten uit Kroatië,
 Finland en Slovenië

▶ **NIEUWS IN HET KORT** **20-21**

▶ **OPEN DAYS 2013** **22-23**

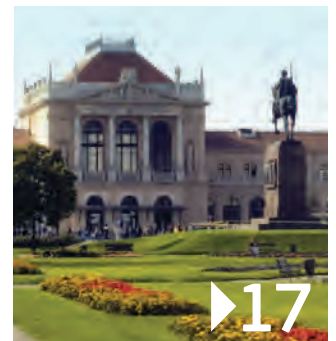
▶ **GOEDE BESTEDING VAN EU-FONDSEN
 WAARBORGEN – EEN BLIK
 OP HET AUDITPROCES** **24-29**

▶ **BALANCEREN OP HET SLAPPE
 KOORD – CONTROLE OP STAATSSTEUN
 EN REGIONAAL BELEID** **30-31**

▶ **KAARTEN** **32-33**
 „NEET”-cijfers – bevolking van 15-24 jaar, 2012
 Bereikt opleidingsniveau – geschat aandeel van de bevolking
 van 25-64 jaar met tertiair onderwijs, 2020

▶ **IN UW EIGEN WOORDEN** **34-39**
 Nationale en regionale opvattingen
 over het cohesiebeleid

▶ **AGENDA** **40**

Foto's (pagina's):
 Omslag: Uitzicht op Zagreb © Shutterstock
 Pagina's 3, 9, 21, 22, 23, 36 © Europese Commissie
 Pagina 4: Split © Shutterstock
 Pagina 6: © Ministerie van Regionale Ontwikkeling
 en EU-fondsen, Republiek Kroatië
 Pagina 8: Slavonski Brod © Marin Majstorović, BIOCentre
 © BICRO, Marascijnkersen © Universiteit van Zagreb
 Pagina 11: Hungrana © Nationaal ontwikkelingsagentschap,
 Hongarije
 Pagina 14: Superfast Cornwall © Cornwall Council
 Pagina's 17, 19: Kroatië © Shutterstock,
 Slovenië © Algemeen Ziekenhuis Brežice,
 Finland © Rokua Geopark
 Pagina's 24, 30: © Shutterstock
 Pagina 35: Moravië-Silezië © Jiří Zerzoň
 Pagina 36: Vlaanderen © Vlaamse regering
 Pagina 37: Saksen © LIFE, Universiteit van Leipzig
 Pagina 39: Zweden © Tillväxtverket

Dit magazine wordt in het Engels, Frans en Duits gedrukt op gerecycleerd papier.
 Het is beschikbaar in 22 talen via deze link:
http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_nl.cfm

De inhoud van deze editie is afgerond in juni 2013.

JURIDISCHE MEDEDELING

Noch de Europese Commissie, noch personen handelend in naam van de EC kunnen verantwoordelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die in deze publicatie wordt beschreven, noch voor mogelijke fouten die na zorgvuldige voorbereiding en controle toch zouden verschijnen. Deze publicatie is niet noodzakelijk de weergave van de mening of de positie van de Europese Commissie.

ISSN 1725-8146

© Europese Unie, 2013

Reproductie is toegestaan, indien de bron wordt vermeld.

Voor het gebruik/de reproductie van materiaal met auteursrecht van derden moet toestemming worden verkregen bij de houder(s) van het auteursrecht.

▶ HOOFDARTIKEL

Johannes Hahn

*Lid van de Europese Commissie,
met verantwoordelijkheid voor het regionaal beleid*

Op 1 juli 2013 verwelkomen we de Republiek Kroatië als 28e lidstaat van de Europese Unie. De afgelopen 12 jaar heeft het land zich toegelegd op een ingrijpend programma van hervormingen en zijn wetgeving aangepast aan de wet- en regelgeving van de EU, het zogeheten *acquis communautaire*.

Na toetreding zal Kroatië de beschikking krijgen over 450 miljoen EUR uit het Structuurfonds en Cohesiefonds. Deze investering zal naar verwachting nog jaren een groot deel van de ontwikkelingsbegroting van het land uitmaken, en vormt de perfecte gelegenheid om aan de behoeften van Kroatië tegemoet te komen. Ze helpt immers bij de totstandkoming van een moderne en concurrerende economie die voordeel haalt uit én een bijdrage levert aan de EU.

In deze editie van Panorama kunt u zich een idee vormen van wat er al met steun van de EU is gedaan.

Strategisch verslag over de uitvoering van het cohesiebeleid

Kroatië zal net als de overige 27 lidstaten verslag uitbrengen van zijn evaluatie, zoals vereist in de nieuwe verordeningen. Onlangs werd het „Strategisch verslag van de Commissie gepubliceerd over de werking van het EU-Structuurfonds in de 27 EU-lidstaten in de periode 2007-2013. Dit verslag, dat is gebaseerd op de verslagen die eind 2012 door de lidstaten werden gepresenteerd, is de eerste echte gelegenheid om tijdens een programmeringsperiode te rapporteren over effecten en resultaten, en over de bijdrage die het cohesiebeleid aan het economische herstel heeft geleverd.

Het verslag levert een onmisbare momentopname van de beleidsuitvoering en toont dat we ondersteuning bieden aan nieuwe innovatieve bedrijven en waardevolle, duurzame banen

creëren voor de toekomst. Bovendien geven we afgelegen gebieden breedbandverbindingen, gaan de strijd aan tegen „braindrain” en bouwen belangrijke transportverbindingen die bijdragen aan het concurrentievermogen van de regio's. Verder helpt het die investeringsgebieden en –programma's te identificeren waar actie moet worden ondernomen.

Volgens het verslag beschikt het cohesiebeleid ook over een grote mate van flexibiliteit door te reageren op de economische crisis en in te spelen op de veranderende behoeften van mensen en hun gemeenschappen.

Auditteams – de „stille helden”

Het regionale ondersteuningsproces van de EU zou niet kunnen zonder de stille helden: de auditteams van de Commissie. Zij zien er immers op toe dat de EU-fondsen goed worden besteed. Cohesiebeleid is goed voor ongeveer een derde van de EU-begroting, en de auditoren spelen een fundamentele rol bij het toezicht op de complexe en groten-deels gedecentraliseerde bestedingsprogramma's.

De EU-auditoren werken nauw samen met de nationale auditinstanties, volgens een systeem van „gedeeld beheer”. Via dit proces is de naleving jaar na jaar verbeterd. U kunt meer lezen over hun belangrijke werk in het artikel op pagina 24.

Samen fungeren zij als waakhond voor de Europese belastingbetaler en zien zij erop toe dat het geld wordt besteed volgens de principes van wettigheid, regelmaat en behoorlijk financieel beheer.

► SUCCESVOLLE WEG VAN KROATIË NAAR TOETREDING TOT DE EU

Op 1 juli vierde de Republiek Kroatië een periode van bijna 20 jaar economische en sociale vooruitgang sinds haar onafhankelijkheid door de 28e lidstaat van de Europese Unie te worden. De in 2005 gestarte onderhandelingen werden in juni 2011 officieel afgerond, gevolgd door de ondertekening van het EU-toetredingsverdrag in december 2011.

De stad Split aan de Adriatische kust van Kroatië.

Het toetredingsproces duurde ongeveer 12 jaar en die tijd heeft het land benut om een aantal ingrijpende hervormingen door te voeren en de wet- en regelgeving af te stemmen op het *acquis communautaire* van de EU.

„Kroatië is nu een ander land dan aan het begin van het toetredingsproces”, vertelt Štefan Füle, Europees commissaris voor Uitbreiding en Europees beleid voor samenwerking met buurlanden. „Bovendien is het beter op toetreding tot de Europese Unie voorbereid dan sommige andere landen. Dit is het resultaat van een lang en grondig proces waarvoor het land zeker felicitaties verdient. Het lidmaatschap van de EU biedt uitstekende kansen die nu moeten worden aangegrepen om van deelname van Kroatië aan de EU een succes te maken, niet alleen voor Kroatië en zijn bevolking, maar ook voor de Westelijke Balkan en de gehele EU.”

Een lange weg, geplaveid met succes

Het proces om Kroatië in de Europese Unie op te nemen begon in 2001 met het Stabilisatie- en associatieproces van de EU voor de Westelijke Balkan, waarna het land in 2003 het EU-lidmaatschap aanvroeg. De toetredingsbesprekingen gingen officieel van start in het voorjaar van 2005.

Hoewel de onderhandelingen door verscheidene problemen vertraagd waren, werd het proces uiteindelijk in 2011 afgerond. Het Verdrag tussen Kroatië en de 27 EU-lidstaten werd ondertekend op 9 december 2011.

Uit een referendum dat op 22 januari 2012 in Kroatië werd gehouden bleek dat 66% van de kiezers vóór toetreding tot de EU waren.

Gedurende de hele interim-periode tot de toetreding had Kroatië een actieve waarnemersstatus in de Europese instellingen, om zijn ambtenaren in de gelegenheid te stellen vertrouwd te raken met de werkmethoden van de EU-instellingen en betrokken te raken bij het besluitvormingsproces.

Concurrerend zijn

Vóór de internationale financiële crisis van 2008-2009 groeide de Kroatische economie 4-5% per jaar. Het was een tijd van verdubbelende inkomens en ingrijpende economische en sociale verbeteringen. De aanhoudende crisis heeft deze vooruitgang en de aspiraties van Kroatië echter zwaar op de proef gesteld, want eind 2012 was de werkloosheid al gestegen tot meer dan 14% en ook de jeugdwerkloosheid in het land blijft hoog.

De toetreding tot de EU is een uitstekende kans om het concurrentievermogen van het land te versterken door zijn concurrentievoordeel en dat van zijn regio's te vergroten en volop te profiteren van de grotere markt.

Industrie- en handelspatronen

Ongeveer de helft van de handel van Kroatië vindt plaats in de eurozone, in het bijzonder Duitsland en Italië, en de eurozone is de bron van ongeveer driekwart van de directe buitenlandse investeringen (DBI) die het land binnenkomen. Ook heeft Kroatië een hoge concentratie banken, die door hun eigenaren indirect zijn blootgesteld aan de crisis in de eurozone.

De industriesector, goed voor meer dan 27% van het BBP, wordt gedomineerd door scheepsbouw, voedselverwerking, geneesmiddelen, informatietechnologie, biochemie en houtindustrie.

De landbouwsector neemt nauwelijks 4% van het BBP voor zijn rekening, maar zorgt wel voor 14% van de werkgelegenheid. 42% van de bevolking woont op het platteland en het is dus niet vreemd dat de landbouw een belangrijke inkomstenbron is. In de periode voorafgaand aan de toetreding tot de EU heeft het Kroatische Ministerie van Landbouw intensief gewerkt aan de harmonisatie en goedkeuring van een aantal verordeningen op het gebied van landbouw, voedselveiligheid, visserij en veterinair en fytosanitair beleid.

Transportnetwerken

Kroatië ligt langs drie pan-Europese vervoerscorridors tussen de Europese Unie en Zuidoost-Europa. De Kroatische autoriteiten hebben dan ook aanzienlijk geïnvesteerd in de ontwikkeling van hun transportnetwerk, in de eerste plaats via publieke financiering, met speciale aandacht voor wegen, autosnelwegen en havens.

De spoorwegsector staat voor enorme uitdagingen, en moet investeren om aansluiting op het Europese netwerk mogelijk te maken. Een stap in deze richting is de ingrijpende verbetering van de infrastructuur van het station van Zagreb, waarmee in de periode vóór toetreding met EU-steun een begin is gemaakt (zie artikel pagina 17).

KROATIË: BELANGRIJKE FEITEN

- ▶ Totale oppervlakte: **87 661 km²**
- ▶ Bevolking: **4 290 000**
- ▶ Hoofdstad: **Zagreb**
- ▶ Politiek systeem: **Parlementaire democratie**
- ▶ Territoriale organisatie: **20 districten en de stad Zagreb**
- ▶ Stadscentra: **De bevolking is geconcentreerd in de stadscentra en 49% van alle burgers woont in de 5 grootste districten: de stad Zagreb en de districten Zagreb, Split-Dalmatië, Osijek-Baranja en Primorje-Gorski Kotar**
- ▶ Officiële taal: **Kroatisch**
- ▶ Munteenheid: **Kuna (HRK) – 1 EUR = 7,58 HRK**
- ▶ Belangrijkste handelspartners: **Italië, Oostenrijk, Duitsland, Slovenië, Servië**
- ▶ Belangrijkste exportproducten: **transportapparatuur, machines, textiel, chemicaliën, voedingswaren en brandstof**
- ▶ Belangrijkste importproducten: **machines, transportapparatuur en elektrische apparatuur, chemicaliën, brandstof en smeerolie, en voedingswaren**
- ▶ Belangrijkste luchthavens: **Zagreb, Split, Dubrovnik, Pula, Rijeka**

Natuurlijk erfgoed en toerisme

Kroatië heeft vanuit milieuoogpunt het best beschermde grondgebied van Europa: maar liefst 47% van het land en 39% van de zee is aangewezen als speciaal beschermd gebied en speciale beschermingszone. Kroatië heeft 19 nationale parken en natuurparken, waarvan enkelen, zoals het Nationaal Park Plitvice-meren, op de werelderfgoedlijst van UNESCO staan.

De natuurlijke schoonheid van het land trekt jaarlijks miljoenen toeristen, en de inkomsten uit toerisme maken ongeveer 15% van het BBP van het land uit. Milieubescherming staat hoog op de ontwikkelingsagenda en vormt een vereiste voor het lidmaatschap van de Europese Unie.

Voortdurende structurele hervormingen

Als lid van de EU blijft Kroatië zich concentreren op structurele hervormingen, niet alleen omdat het in de toekomst van plan is tot de eurozone toe te treden, maar ook om het concurrentievermogen van de economie te vergroten. Kroatië zal profiteren van investeringen via het Europese Structuurfonds en Investeringsfonds (ESI-fonds), die eraan bijdragen dat deze voortdurende structurele hervormingen kunnen worden uitgevoerd.

► INTERVIEW

Panorama spreekt met Branko Grčić, vicepremier van Kroatië en minister van Regionale Ontwikkeling en EU-fondsen, over de toetreding van zijn land tot de EU.

► Welke positieve veranderingen heeft het integratieproces Kroatië al gebracht?

Allereerst moet ik zeggen dat wij buitengewoon enthousiast zijn over de toetreding van ons land tot de EU, een moment waarop we veel te lang hebben gewacht. Eigenlijk voelt het alsof we thuiskomen, want ons grondgebied en onze geschiedenis, cultuur en tradities zijn al eeuwenlang onlosmakelijk verbonden met Europa.

Als we terugkijken op de 35 buitengewoon veeleisende hoofdstukken waarover we met de EU moesten onderhandelen, kunnen we zien dat we op al deze punten enorme vooruitgang hebben geboekt.

We hebben de afgelopen 20 jaar in een zeer gevoelige periode ingrijpende hervormingen moeten doorvoeren. Het was een erg lange weg, maar wel een die ons heeft geholpen om ons beter voor te bereiden, vooral wat de Europese markt en de Europese structuren betreft.

Onze toetreding tot de EU is een fantastische stimulans voor onze toekomstige welvaart, maar we hopen en geloven dat wij zelf ook een nieuwe kwaliteit aan Europa kunnen toevoegen.

► Welke uitdagingen verwacht u van het EU-lidmaatschap?

Het lidmaatschap heeft vele uitdagingen. Onze verdere inspanningen voor fiscale consolidatie en de uitvoering van nationale hervormingen in verschillende sectoren vormen na de toetreding een nog grotere uitdaging vanwege de grotere bemoeienis van de EU-instellingen op deze gebieden.

Binnenkort krijgen we te maken met de verhoogde concurrentie van bedrijven uit andere lidstaten, juist op een moeilijk en gevoelig moment voor de Kroatische economie, vanwege de recessie. Tegelijkertijd verliezen Kroatische bedrijven een deel van hun prijsconcurrentievermogen op de MEVO-markt, omdat er nieuwe tarieven gaan gelden op export naar MEVO-landen.

Deelname aan het Europese beleidsvoeringsproces zal ongetwijfeld een efficiënter bestuur vereisen dat actief aan het besluitvormingsproces kan bijdragen en kan toezien op een juiste en effectieve uitvoering van het EU-beleid in de Kroatische context. Vooral het beheer van de Europese structurele investeringen en de verwezenlijking van de doelstellingen van de Europa 2020-strategie zullen een enorme uitdaging vormen. Ons eerste doel is een reeks kwaliteitsprojecten op te zetten waarmee de gekozen strategieën daadwerkelijk worden uitgevoerd, en het versterken van de bestuurlijke capaciteit om een tijdige en effectieve uitvoering van het programma te verzekeren.

► Hoe denkt u dat Kroatië een bijdrage kan leveren aan de duurzame, concurrerende groei van de Europese Unie?

De economie van Kroatië zit al sinds 2008 in een recessie. En met de voortdurende recessie in Europa kon Kroatië natuurlijk niet gespaard blijven. Het is immers geen eiland. De strategie van de regering voor economisch herstel draait om fiscale consolidatie, structurele hervormingen en stimulerende investeringen, vooral particuliere investeringen die de beste manier zijn om de bestaande en nieuwe werkgelegenheid te behouden. Wij zijn ervan overtuigd dat de maatregelen die de regering tot nu toe heeft genomen en de komende jaren nog zal nemen, vooral met betrekking tot de hervormingen op gebieden zoals sociale zekerheid, gezondheidszorg, arbeidsmarkt en overheidsbestuur, een zekere stabiliteit aan het algemene macro-economische kader zal geven en ons concurrentievermogen zal verbeteren.

Het groeipotentieel van Kroatië is aanzienlijk op bepaalde gebieden, zoals toerisme, transport en logistiek, hernieuwbare energiebronnen, metaalbewerking en productie van machines en schepen, en wij zien hier dan ook uitstekende mogelijkheden voor investeerders. Het is onze taak om de voorwaarden voor investeringen te blijven verbeteren want dit is de enige manier om op de economische en financiële stabiliteit op de lange termijn te waarborgen.

▶ **Hoe denkt u dat het GSK een bijdrage kan leveren aan de toekomstige nationale én regionale ontwikkeling van Kroatië?**

Het ESI-fonds wordt de komende jaren een van de belangrijkste instrumenten om de grootste ontwikkelingsproblemen van Kroatië aan te pakken en de doelstellingen van de Europa 2020-strategie in Kroatië ten uitvoer te leggen. Maar de waarde van ESI ligt niet alleen in de beschikbaarheid van middelen. Veel belangrijker voor Kroatië is dat het gebruik

van ESI ons kan helpen een coherente strategie op te zetten die meer is gericht op een nationaal ontwikkelingsbeleid dan nu het geval is. Voor sommige gebieden, zoals O&O, waarvoor tot nu toe weinig geld beschikbaar was in de nationale begroting, vormt het ESI een mooie kans om de achterstand op andere lidstaten weg te werken. Wij zullen de investeringen daar concentreren waar het meeste potentieel ligt om het concurrentievermogen en de waardetoevoegende eigenschappen van de Kroatische regio's te vergroten. ■

▷ VOORBEREIDING OP LIDMAATSCHAP EN COHESIEBELEID

Tijdens de periode vóór toetreding verleende de EU specifieke, gerichte financiële steun aan Kroatië om de inspanningen voor meer politieke, economische en institutionele hervormingen tijdens de voorbereiding op het lidmaatschap kracht bij te zetten.

Tussen 2000 en 2006 ontving Kroatië zo'n 530 miljoen EUR uit Europese sectorale pretoetredingsprogramma's.

Sinds 2007 heeft Kroatië geprofiteerd van het instrument voor pretoetredingssteun (IPA), dat alle eerdere sectorale steunprogramma's vervangt. In de periode 2007-2012 ontvingen de landen ongeveer 997 miljoen EUR, ofwel ruwweg 150 miljoen EUR per jaar. Eén IPA-programma was gewijd aan politieke en economische hervormingen en vier andere bereidden het land voor op het cohesie- en landbouwbeleid.

Kroatië is dus niet onbekend met de werking van het regionaal beleid van de EU. Zijn ambtenaren hebben zelfs al praktijkervaring opgedaan met het beheer van programma's die de regels van het cohesiebeleid volgen.

Regionale en lokale belanghebbenden hebben de fondsen gebruikt om innovatieve projecten te ontwikkelen op het gebied van vervoer, milieu en economische, sociale en plattelandsontwikkeling.

Samenwerking met buurlanden

Onder het IPA (afdeling 2, 98 miljoen EUR) is de grensoverschrijdende samenwerking uitgebreid met andere lidstaten, Hongarije, Italië en Slovenië, en met de naastgelegen Balkanlanden Bosnië en Herzegovina, Montenegro en Servië.

In het kader van de maatregelen voor regionale ontwikkeling (afdeling 3, 345 miljoen EUR) zijn vervoersprojecten gelanceerd ter ondersteuning van de spoorweginfrastructuur en de binnenwateren (zie pagina 8). Milieuprogramma's hebben geïnvesteerd in geïntegreerde projecten voor afval en water, en ook zijn er verscheidene bedrijfs- en onderzoeksprogramma's gestart om het regionale concurrentievermogen te bevorderen.

En ten slotte werd onder het IPA, afdeling 4 („menselijk potentieel”, 94,5 miljoen EUR), nog een verscheidenheid aan projecten ontwikkeld om de toegang tot werkgelegenheid te vergroten en de sociale inclusie te versterken.

Het IPA-fonds heeft Kroatië geholpen capaciteit en hulpbronnen op te bouwen om de aanzienlijke middelen te kunnen absorberen die na toetreding beschikbaar zullen komen uit het Structuurfonds en Cohesiefonds.

De IPA-procedures voor projectselectie, inschrijving en uitbesteding lijken sterk op de procedures voor het Structuurfonds, en met het gebruik van het IPA-fonds hebben de instellingen van het land onschatbare ervaring opgedaan om zich voor te voorbereiden op het toekomstige gebruik van veel omvangrijkere middelen na de toetreding.

▷PROJECTEN

Tijdens de pretoetredingsperiode waren investeringen om het regionale concurrentievermogen te bevorderen en grote infrastructurele projecten op het vlak van vervoer en milieu te steunen absolute prioriteit. Het centrale treinstation van Zagreb is hiervan een voorbeeld (zie artikel op pagina 17) – hieronder ziet u er nog een paar.

INFRASTRUCTUUR

Waterleidings- en rioleringsysteem met afvalwaterzuivering voor Slavonski Brod

Het doel van deze milieu-investering is om het watersysteem in het Donaubekken te verbeteren door de watertoevoer naar bestaande consumenten veiliger te maken en nog eens ongeveer 4 300 inwoners op de waterleiding aan te sluiten. Met een modern afvalwaterzuiveringsstation dat aan de EU-vereisten voldoet, kan het afvalwater effectiever worden gezuiverd. Verder wordt met dit project ook het aantal inwoners (9950) dat op de riolering is aangesloten uitgebreid. Ten slotte helpt het project om het milieu te beschermen en erop toe te zien dat de milieunormen van de EU worden nageleefd.

CONCURRENTIEVERMOGEN BEVORDEREN

Centrum voor biowetenschappen en biotechnologie

Op de campus van de universiteit van Zagreb wordt momenteel gebouwd aan een commercialiserings- en incubatiecentrum voor biowetenschappen en biotechnologie (BIOCentre). Dit centrum gaat steun geven aan startende bedrijven op het gebied van biotechnologie en biowetenschappen in Kroatië. Zo zal het bijvoorbeeld de O&O en bedrijfsfaciliteiten, expertise en diensten leveren die nodig zijn voor bedrijfsincubatie en -ondersteuning. Ook zal het contact houden met Kroatische, regionale en internationale onderzoeksinstansies en bedrijven. De globale projectdoelstelling van het BIOCentre is om de capaciteiten van hogeschoolinstellingen en publieke onderzoeksorganisaties voor de overdracht en commercialisering van technologie tot ontwikkeling te brengen. Dit bevordert weer de duurzame regionale ontwikkeling en het industrieel concurrentievermogen van de economische sectoren met hoge toegevoegde waarde en van op kennis gebaseerde mkb's. Het langetermijndoel van Kroatië is om in Zuidoost-Europa leider te worden in biowetenschappen en biotechnologie. De startende bedrijven worden eerst geworven in Kroatië, ten tweede in Zuidoost-Europa en ten derde (indien mogelijk) in Midden- en Oost-Europa.

CONCURRENTIEVERMOGEN BEVORDEREN

Maraskijnkersen – ontwikkeling van voedseltechnologie

Een ander project om het concurrentievermogen te vergroten was gericht op de toepassing van geavanceerde technologieën (vriesdrogen, sproeidrogen) bij de productie van voedingsproducten en halffabricaten op basis van maraskijnkersen. Er werd een „cluster” opgericht om de producentengroepen en aanverwante organisaties bijeen te brengen, inclusief de Biotechnische Faculteit in Zadar en de Universiteit van Ljubljana. Het programma richt zich onder andere op bewustzijnsontwikkeling en studieprogramma's, en verder is er een nieuw laboratorium en proefproductiefaciliteit opgezet voor gevriesdroogde maraskijnkersen en maraskijnkersensap in poedervorm. De overdracht van kennis en technologie naar het midden- en kleinbedrijf (mkb) in de regio verbetert het concurrentievermogen van de plaatselijke agri-voedselmidelenindustrie, creëert samenwerkingsverbanden tussen lokale producenten, de lokale voedselverwerkende industrie en de wetenschappelijke instellingen, en informeert de gehele gemeenschap over de gunstige eigenschappen van maraskijnkersen.

► BEHEER VAN DE COHESIEPROGRAMMA'S NA TOETREDING

Na toetreding zal Kroatië de beschikking krijgen over 450 miljoen EUR uit het Structuurfonds en Cohesiefonds – 150 miljoen EUR uit het Cohesiefonds en 300 miljoen EUR uit het Structuurfonds. Deze fondsen vormen een buitengewone kans om tegemoet te komen aan de behoeften van Kroatië op het gebied van vervoer en milieu, om nog maar te zwijgen over innovaties en de modernisering van de productie.

Subsidiabiliteit voor de nieuwe programma's

Als volwaardige EU-lidstaat van komen de regio's van Kroatië in aanmerking voor steun in het kader van de doelstellingen „convergentie” en „territoriale samenwerking”.

De IPA-programma's voor pretoetreding worden automatisch worden omgezet in EFRO, ESF en Cohesiefonds. De totale financiële toewijzing door deze programma's zal bijna worden verdubbeld, want de 450 miljoen EUR van het ESF, EFRO en Cohesiefonds worden toegevoegd aan de 537 miljoen EUR van het vroegere IPA-fonds.

De opmaakperiode voor de 450 miljoen EUR aan nieuwe fondsen is buitengewoon kort: slechts 3,5 jaar. Met het oog hierop zijn de nationale autoriteiten en de Europese Commissie overeengekomen om de beheersstructuren te versterken en zich te richten op dezelfde sectorale prioriteiten, en een reeks volledig ontwikkelde projecten op te zetten.

Toekomstige programma's voor 2014-2020

Naast de voorbereiding en uitvoering van deze eerste cohesieprogramma's stelt Kroatië momenteel ook een partnerschapsovereenkomst op, die het kader moet vormen voor het Europese Structuurfonds en Investeringsfonds 2014-2020.

Het GMF maakt voor cohesieprogramma's in Kroatië voor 2014-2020 zo'n 8000 miljoen EUR vrij. Dit vormt een flink aandeel in de toekomstige investering in het land.

De Kroatische autoriteiten hebben al behoorlijke inspanningen geleverd om de sectorale strategieën en de programmering van de publieke financiële middelen op één lijn te brengen met de Europa 2020-doelstellingen.

Overal in het land vinden intensieve raadplegingen plaats om de financieringsprioriteiten vast te leggen en passende projecten voor het land vast te stellen.

VAN LINKS NAAR RECHTS:
Branko Grčić, de Kroatische vicepremier en minister van Regionale Ontwikkeling en EU-fondsen, heeft een ontmoeting met Johannes Hahn, Europees commissaris voor regionaal beleid, die op bezoek is in Zagreb.

In haar standpunt van januari 2013 stelde de Europese Commissie voor de cohesiesteun te investeren in de ontwikkeling van concurrentievermogen via een krachtige ondersteuning van het mkb en onderzoek en innovatie. Verder vraagt zij om programma's die de werkgelegenheids- en arbeidsmarktstelsels zo aanpassen dat de natuurlijke hulpbronnen zo goed mogelijk worden benut, de overheid efficiënter wordt en de sociale dialoog wordt versterkt.

De ervaring in de jongste lidstaten heeft uitgewezen dat het Europese Structuurfonds en Investeringsfonds een belangrijke rol kunnen spelen in hun economische groei. Verwacht wordt dat deze fondsen een stabiele en waardevolle ondersteuning van het concurrentievermogen en het welzijn in Kroatië bieden en het partnerschap met het zuidoostelijk deel van Europa, de Midden-Europese regio en alle lidstaten versterken.

► MEER INFORMATIE VINDT U OP

Vertegenwoordiging van de Europese Commissie in Kroatië
http://ec.europa.eu/croatia/index_hr.htm

► DE CRISIS DOORSTAAN MET STEUN VAN HET COHESIEBELEID

Op 18 april presenteerde de Europese Commissie een verslag over de werking van het cohesiebeleid in de lidstaten in deze crisisperiode. In het kort is de belangrijkste boodschap dat er duidelijke en toenevende aanwijzingen zijn dat de programma's in veel lidstaten en voor veel beleidsprioriteiten resultaat opleveren. De cohesiebeleidsprogramma's hebben laten zien dat zij voldoende flexibel zijn om op de crisis te reageren, maar dat er nog steeds veel moet worden verwezenlijkt en dat er op enkele strategische gebieden risico's zijn. De Commissie is bereid om een verdere herprogrammering en verlagingen van de nationale cofinanciering te overwegen waar dit gerechtvaardigd en gericht is op groei en werkgelegenheid. Uit de huidige programma's kunnen belangrijke lessen worden getrokken. De evaluatie en het gebruik van indicatoren moeten worden verbeterd om de programmering in de toekomst te ondersteunen.

Het „Strategisch verslag” over de uitvoering van de cohesiebeleidsprogramma's in 2007-2013 omvat de beschikbare gegevens van alle 27 lidstaten en de samenwerkingsprogramma's⁽¹⁾, voor het merendeel daterend van eind 2011. Het is een indrukwekkende oefening in coördinatie, met 434 programma's, 273 regio's, 27 lidstaten en drie fondsen, het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), het Europees Sociaal Fonds (ESF) en het Cohesiefonds. Via deze fondsen investeert het EU-cohesiebeleid in de periode 2007-2013 voor 347 miljard EUR of 35% van de totale begroting van de EU.

De verplichting van het Strategisch verslag geldt zowel voor de Commissie als voor de 27 lidstaten, die zijn gevraagd om hun eigen nationale verslagen uiterlijk eind 2012 in te dienen en verantwoording af te leggen voor hun rol in het beheer van deze zeer ruime begroting.

Effecten van en reacties op de crisis

Uit de nationale verslagen blijkt dat de economische en financiële crisis overall effecten heeft gehad, maar dat het tijdstip en de intensiteit verschillen. De rol die het cohesiebeleid in de nationale ontwikkelingsstrategieën speelt, verschilt eveneens.

De meer ontwikkelde lidstaten vertrouwden in het algemeen op het cohesiebeleid om op de middellange en lange termijn investeringen te steunen op het gebied van innovatie, het mkb en de arbeidsmarkt. Zij hebben weliswaar enkele veranderingen in hun investeringsbehoeften gemeld maar hebben de nationale programma's toch vooral gekozen om schokken op verschillende momenten als gevolg van de recessie te kunnen opvangen. In deze landen is de herprogrammering beperkt gebleven, want de oorspronkelijke strategische doelstellingen worden nog steeds als geldig beschouwd.

De minder ontwikkelde lidstaten en de lidstaten die in aanmerking blijven komen voor „convergentiesteun” onderstrepen het belang van het cohesiebeleid om de overheidsinvesteringen te ondersteunen. Maar deze groep is niet homogeen. Een klein aantal heeft de recessie weerstaan en is weer op weg naar groei. Andere lidstaten hadden de hulp van de „programma's” hard nodig om de macro-economische stabiliteit te herstellen – Ierland, Griekenland, Letland, Portugal, Roemenië. In deze landen reageerde de Commissie op het uitzonderlijke economische klimaat met een omvangrijke herprogrammering en verlaging van de nationale cofinanciering, zodat de tweeledige uitdaging van veranderende sociaal-economische behoeften en een verminderde capaciteit van de nationale autoriteiten voor cofinanciering kon worden aangegaan.

In alle 27 EU-lidstaten is ongeveer 36 miljard EUR opnieuw toegewezen om aan de veranderende sociaaleconomische behoeften tegemoet te komen – 90% van deze overdrachten vond plaats in 2011-2012. Tegelijkertijd is in sommige lidstaten de verplichting om zo'n 15,5 miljard EUR aan nationale publieke cofinanciering te leveren uit de programma's geschrapt om de investering van EU-middelen te versnellen.

(1) Europese Territoriale Samenwerking – transnationale, grensoverschrijdende en samenwerkingsprogramma's

Met steun van de EU heeft Europa's grootste maïsverwerkingsbedrijf Hungrana zijn kooldioxide-uitstoot drastisch weten te verlagen door te investeren in een stoomopwekkend energiesysteem op basis van biomassa. Het project, gelegen in de Centrale Transdonauregio van Hongarije, was een van meerdere casestudy's in het Strategisch verslag.

In veel lidstaten bestonden niettemin nog specifieke uitdagingen voor het beheer van de programma's, zoals: een afnemende vraag naar ICT en naar maatregelen om innovatie in het mkb te ondersteunen; problemen van begunstigden om de vereiste cofinanciering bijeen te brengen waardoor de projecten in veel gebieden kleiner uitvallen; en een langere tenuitvoerleggingsperiode.

Bijdrage aan Europese prioriteiten

Veel nationale verslagen geven een duidelijk beeld van de rol van het cohesiebeleid in de ondersteuning van de Europese prioriteiten voor een slimme, duurzame en inclusieve groei. Deze boodschap is overduidelijk met betrekking tot de steun van het ESF voor de investering in en hervorming van arbeidsmarkten en menselijk kapitaal. Ook zijn er talrijke voorbeelden van hoe het EFRO niet alleen onderzoek en innovatie steunt en de toegang van het mkb tot financiering verbetert, maar ook bredere steun verleent aan energie-efficiëntieprogramma's en duurzame ontwikkeling.

De projectvoorbeelden zijn anekdotische bewijzen van de rol van de EU-financiering. De gegevens uit de kernindicatoren en begunstigden leveren daarnaast voor het eerst enig verzameld bewijs van de resultaten.

HET STRATEGISCH VERSLAG VAN DE EU HET TOPJE VAN DE IJSBERG

De nationale verslagen van de lidstaten vormen een grote inspanning om het beheer en de uitvoering van het programma transparanter te maken. De 27 lidstaten hebben:

- meer dan 2000 pagina's aan verslagen en samenvattingen verstrekt, vergezeld van ruim 1600 pagina's aan bijlagen: het gemiddelde verslag telt 75 pagina's;
- verslagen ingediend in 22 officiële talen van de EU, vaak met Engelse vertalingen van het volledige verslag of een samenvatting;
- bijna 270 voorbeelden van goede praktijken vastgesteld op het gebied van slimme, duurzame en inclusieve groei;
- zes lidstaten presenteerden hun verslagen begin 2013 aan hun collega-lidstaten en hun presentaties zijn online beschikbaar.

Elk nationaal verslag verstrekt een diepgaand beeld van de economische en nationale institutionele eigenschappen en meer details over de voortgang van de programmadoelstellingen. De Commissie heeft de 27 nationale verslagen online verzameld en gebruikt om de inhoud van haar syntheseverslag samen te stellen.

▶▶ Met nog vier jaar gegevensverzameling te gaan totdat de programma's in 2015 aflopen, hebben de investeringen in het kader van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, het Cohesiefonds en het Europees Sociaal Fonds veel burgers nu al vooruitgang en verbetering gebracht. Maar gezien de omvang van de investeringen en de vertragingen bij

de afronding van projecten, wordt nog veel meer verwacht. Bovendien krijgen die programma's die nog geen gebruik maken van vrijwillige kernindicatoren, hoewel zij wel relevant zijn, een tweede kans in de jaarverslagen voor 2012, zodat zij hun resultaten alsnog nauwkeuriger kunnen weergeven.

RESULTATEN BOEKEN

In de nationale verslagen springen vooral de volgende cijfers over de activiteiten en hun effecten in het oog:

- ▶ EFRO-investeringen geven innovatieve en kleine bedrijven een stimulans:
 - ▶ **53 240 OTO** projecten werden ondersteund;
 - ▶ **16 000 bedrijfsonderzoeksprojecten** hebben investeringen ontvangen;
 - ▶ **53 160 startende bedrijven** hebben steun ontvangen.
- ▶ Onder het EFRO zijn **bijna 400 000 banen gecreëerd** (waarvan de helft in 2010-2011) waaronder 15 600 onderzoeksbanen en 167 000 banen in mkb's.
- ▶ **1,9 miljoen extra** mensen hebben nu toegang tot **breedbandnetwerken** die gefinancierd worden door het EFRO.
- ▶ Het aantal mensen dat toegang heeft tot standaardwatervoorzieningen is met **2,6 miljoen** toegenomen en het aantal mensen dat toegang heeft tot afvalwaterzuivering is met **5,7 miljoen** toegenomen (vooral met steun van het Cohesiefonds).

- ▶ **460 km aan TEN-T-wegen en 334 km aan TEN-T-sporen zijn voltooid**, naast andere weg- en spoorprojecten (vooral CF).
- ▶ **2,4 miljoen mensen** hebben met steun van het Europees Sociaal Fonds binnen 6 maanden financiering een nieuwe baan gevonden (volgens evaluatiestudie van EC).
- ▶ Het aantal mensen dat jaarlijks steun van het ESF ontvangt – onder alle beleidsdoelstellingen – is gestegen van **10 miljoen per jaar vóór 2010 naar ongeveer 15 miljoen per jaar sinds 2010**.

Deze cijfers zijn voor het merendeel gebaseerd op voltooide projecten in de periode 2007-2011 (vijf lidstaten verstrekten cijfers tot juni 2012). Verdere details van de lidstaten zijn gepubliceerd in de werkdocumenten en de 13 thematische informatiebladen, die online beschikbaar zijn.

▶ Overzicht van EU-financiering per doelstelling – geselecteerde projecten en nog toe te wijzen fondsen (2007-2011)

Voortgang meten

Dit verslag biedt voor het eerst de gelegenheid om tijdens een programmeringsperiode de voortgang van de effecten en resultaten te beoordelen. Dergelijke gegevens waren nooit eerder zodanig beschikbaar dat ze geanalyseerd en gepresenteerd konden worden.

Als we de gegevens over effecten, uitgaven en projectselectie bekijken, krijgen we een duidelijker (zij het nog altijd geen perfect) beeld van de voortgang van de resultaten. De mate van projectselectie en de hoogte van de uitgaven volgen geen identiek patroon in de verschillende lidstaten. Sommige programma's hebben alle projecten geselecteerd maar hebben niettemin lage uitgaven. Andere hebben nog niet al hun projecten geselecteerd maar vertonen nu al zeer hoge uitgaveniveaus.

Hoewel geen identieke patronen kunnen worden verwacht (de investeringsmix, selectiecriteria en institutionele capaciteit lopen immers uiteen) geeft dit wel aan dat voorzichtigheid is geboden. Projectselectie alleen is geen garantie voor financiële tenuitvoerlegging, noch voor de juiste effecten en resultaten die tot groei en werkgelegenheid zullen leiden.

In het verslag stelt de Commissie de investeringsgebieden vast waar actie moet worden ondernomen om de selectie en uitvoering van gefinancierde projecten in de periode 2007-2013 te versnellen en zo de doelstellingen te halen. In het bijzonder vertonen enkele groepen lidstaten duidelijke vertragingen op het gebied van onderzoek en innovatie, investeringen in ICT, spoorwegen, hernieuwbare energie en capaciteitsopbouw. Soms gaat een trage voortgang bij bepaalde thema's vergezeld van een snelle voortgang bij andere. Dit is een aanwijzing dat de oorspronkelijke strategieën en doelstellingen zonder correcties niet kunnen worden nagekomen.

Ruimte voor verbetering

In haar conclusies legde de Commissie de nadruk op twee hoofdboodschappen.

De lidstaten moeten zicht duidelijk richten op de uitvoering van de huidige programma's. Er staat teveel op het spel. Meer dan 50% van de beschikbare fondsen kan nog worden geclaimd op basis van de investeringsactiviteit in de reële economie. De Commissie zal met de lidstaten samenwerken en herprogrammeringen overwegen waar dit een bijdrage kan leveren aan groei en werkgelegenheid.

Het verslag onderstreept verder het belang van de grondige hervormingen waarover het Europese Parlement en de lidstaten momenteel onderhandelen, met het oog op het cohesiebeleid voor de periode 2014-2020. Daartoe behoren tevens een strategischer concentratie van middelen voor de belangrijkste prioriteiten en meer aandacht voor resultaten en evaluatie.

„Dit verslag biedt een zeer waardevolle kijk op een beleid dat aan de meeste prioriteiten van de EU beantwoordt en in groei investeert nu dat het meest nodig is. We bieden ondersteuning aan nieuwe innovatieve bedrijven en creëren waardevolle, duurzame banen voor de toekomst. Bovendien geven we afgelegen gebieden breedbandverbindingen, gaan de strijd aan tegen braindrain en bouwen belangrijke transportverbindingen die bijdragen aan het concurrentievermogen van de regio's. Het beleid heeft ook blijk gegeven van een grote mate aan flexibiliteit door te reageren op de crisis en in te spelen op de veranderende behoeften van mensen en hun gemeenschappen.

Maar we moeten hier ook lering uit trekken: resultaten zijn soms fragmentarisch en de lidstaten zouden hun inspanningen om gebruik te maken van EU-middelen moeten vergroten. Als we naar de nieuwe programmeringsperiode kijken, kan verwacht worden dat de lidstaten en regio's zich gaan richten op de resultaten en prioriteiten die de grootste impact zullen hebben.”

Johannes Hahn – lid van de Europese Commissie en commissaris voor Regionaal beleid

Het syntheseverslag dat in het volgende artikel wordt samengevat leverde aanvullend materiaal voor een onafhankelijke analyse ter ondersteuning van de analyse van de nationale strategische verslagen door de Commissie.

Over het Strategisch verslag zal nu worden onderhandeld met de betrokken EU-instellingen.

► MEER INFORMATIE VINDT U OP

http://ec.europa.eu/regional_policy/how/policy/strategic_report_en.cfm

Het EU-cohesiebeleid heeft meegeholpen om supersnelle breedbandverbindingen van glasvezel naar The Lizard, het meest zuidelijke puntje van het Verenigd Koninkrijk, te brengen. Het door het EFRO gefinancierde project „Superfast Cornwall” was een van meerdere succesvolle casestudy’s die genoemd werden in het „Strategisch verslag” van de EU over de uitvoering van de cohesiebeidsprogramma’s voor 2007-2013 (zie ook het artikel op pagina’s 10-13).

► EEN ONAFHANKELIJKE KIJK OP HET COHESIEBELEID, 2007-2011

Elk beleidsvoeringsproces moet gebaseerd zijn op geïnformeerde en empirisch onderbouwde beslissingen. Daarom is de Commissie bijzonder verheugd met het laatste verslag van het Expert Evaluation Network over de prestaties van het cohesiebeleid in alle 27 lidstaten.

Elk jaar wordt een groep onafhankelijke evaluatie-experts gevraagd een onderzoek te verrichten naar de door elke lidstaat gemelde resultaten van programma’s die cofinanciering ontvangen van het EFRO (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling) en het Cohesiefonds. Dit syntheseverslag is een update van het verslag uit begin 2012. Het

vat de ontwikkelingen samen die zich voordeden tijdens de programma’s in het tijdvak 2007-2013, tot eind 2011.

► MEER INFORMATIE VINDT U OP

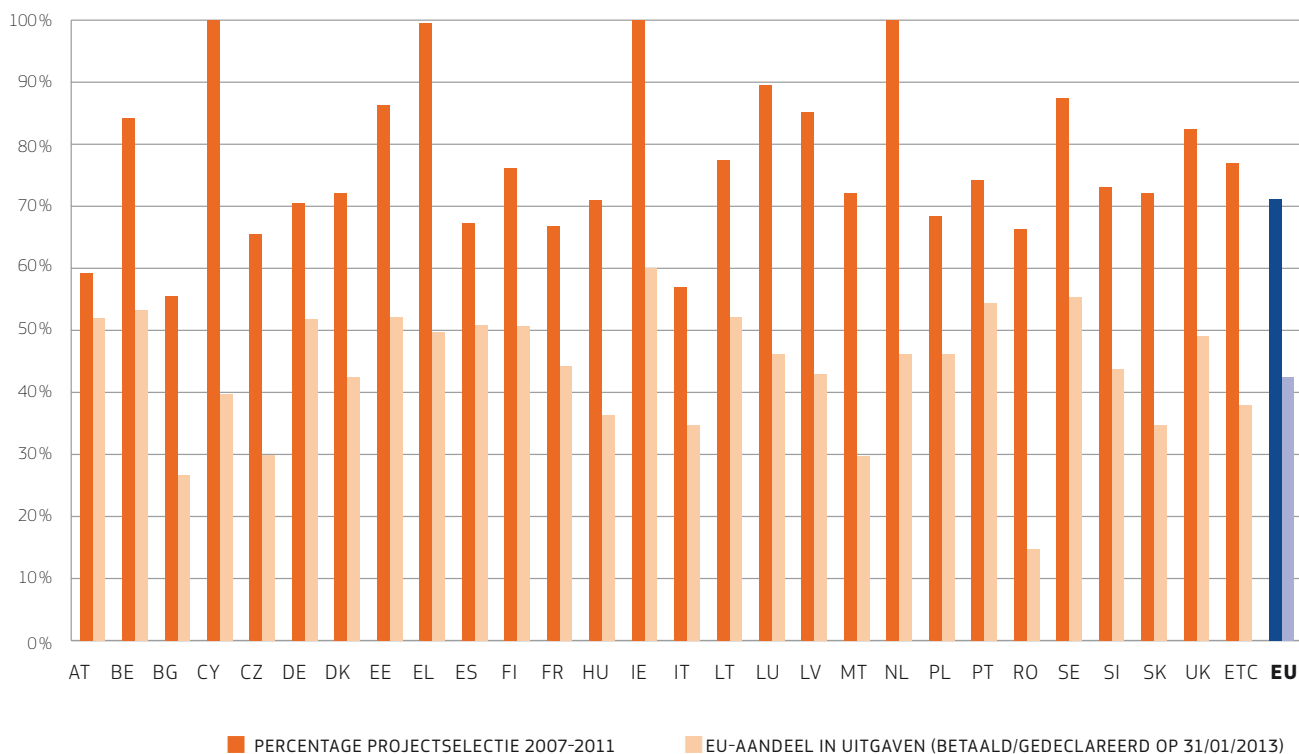
Expert Evaluation Network 2012

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/eval2007/expert_innovation/2012_evalnet_fei_synthesis_final.pdf

Financiële instrumenten

http://ec.europa.eu/regional_policy/archive/funds/2007/jjj/doc/pdf/cocof_guidance_note3_en.pdf

ALLE EU-FONDSEN – PROJECTSELECTIE (2007-2011) VERGELEKEN MET INGEDIENDE BETALINGEN (2007-2013)

Het syntheseverslag 2012 concentreert zich op zes hoofdgebieden:

1 ►SOCIAALECONOMISCHE SITUATIE

Het verslag benadrukt de cruciale situatie waarin de programma's plaatsvinden en de slechte economische prestaties van de meeste Europese landen (met uitzondering van de Baltische staten, Polen en Slowakije). Voor 2013 zijn de vooruitzichten iets beter, maar onder invloed van de bezuinigingsprogramma's in veel landen blijft de staat van de overheidsfinanciën slecht. Dit scenario gaat hoogstwaarschijnlijk een obstakel vormen voor het geplande uitgaventempo over de resterende periode.

2 ►DE OMVANG VAN DE FINANCIËLE STEUN

Het EFRO en het Cohesiefonds zijn samen goed voor 270 miljard EUR in de periode 2007-2013. Deze steun maakt gemiddeld maar 0,3% van het jaarlijkse BBP van de EU uit, maar in de EU12-landen⁽¹⁾ bedraagt dit meer dan een derde (37,7%) van de jaarlijkse kapitaaluitgaven van de overheid. Deze cijfers tonen hoe belangrijk EU-financiering is voor de ontwikkelingsuitgaven van de EU12-landen. Maar het verslag toont ook dat tot nu toe nog minder dan de helft van de totale beschikbare middelen door de lidstaten is gedeclareerd. Dit roept de vraag op of sommige lidstaten het beschikbare bedrag wel in de komende drie jaar kunnen opmaken en het verslag waarschuwt dan ook voor het risico dat bepaalde landen⁽²⁾ middelen kwijt zullen raken. In reactie op de moeilijkheden van sommige lidstaten is de EU ermee akkoord gegaan om de nationale cofinanciering te verlagen en het bedrag van de EU-financiering op hetzelfde niveau te houden.

(1) EU12-landen: Bulgarije, Cyprus, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Malta, Polen, Roemenië, Slovenië, Slowakije en Tsjechië.

(2) Bulgarije, Italië en Roemenië.

3 ► VERANDERENDE SAMENSTELLING VAN INVESTERINGEN

Het verslag ziet een indrukwekkende verschuiving in de verdeling van de middelen, tot zo'n 10% van de totale beschikbare financiering. Deze verandering moet worden gezien in het licht van de verslechterende economische situatie van de meeste lidstaten. Het verslag wijst op een trend om de financiering van maatregelen, zoals bedrijfs-ondersteuning en gebieden met beperkte mogelijkheden voor cofinanciering (bv. lokale autoriteiten), te herprogrammeren naar maatregelen die minder de effecten van de crisis ondervinden. Als gevolg hiervan wordt het merendeel van de financiële steun in de EU12-lidstaten toegewezen aan investeringen in vervoersnetwerken en milieu-infrastructuur, terwijl hij in de EU15-landen⁽³⁾ vooral gaat naar infrastructuur en innovatie op het gebied van OTO (onderzoek en technische ontwikkeling), evenals bedrijfsinvesteringen en milieu-infrastructuur. Om het mkb te helpen de kredietchaarste te overbruggen, hebben de programma's financiële instrumenten ingezet: terugvorderbare investeringssteun voor ondernemingen.

4 ► FINANCIËLE VOORTGANG BIJ DE UITVOERING VAN COHESIEBELEIDSPROGRAMMA'S

Het verslag ziet betalingen aan lidstaten als de meest betrouwbare gegevensbron voor informatie over het tempo waarin de programma's worden uitgevoerd. Vergeleken met de vorige programmeringsperiode, 2000-2006, stelt het syntheseverslag een duidelijke vertraging in de EFRO-uitgaven voor de EU15 vast: in de huidige programmeringsperiode maken de betalingen 46% van het overeengekomen budget uit, maar in de vorige periode waren ze in hetzelfde stadium 10% hoger. In absolute termen betekent dit een verlaging van 10,8 miljard EUR. Het tempo van de betalingen verliep sneller in de EU12-lidstaten (49%) dan in de EU15-lidstaten (45%), ondanks de kortere ervaring van de eerste groep met beheer van het Structuurfonds. Het verslag erkent dat de grootste reden voor de vertraging de langzame start van de programma's aan het begin van de programmeringsperiode was. Maar tegenvallende economische omstandigheden, problemen met openbare aanbestedingen en administratieve vertragingen hebben de uitvoering nog verder afgeremd.

5 ► RESULTATEN

In het verslag wordt erop gewezen dat het tempo waarin de projecten worden afgerond in 2011 aanzienlijk is gestegen. Om twee redenen valt het echter niet mee om de uitkomsten en resultaten van de programma's te beoordelen: het beperkte aantal voltooide programma's, waardoor er minder bewijs is van tastbare uitkomsten; en de gebrekkige informatie in de jaarlijkse uitvoeringsverslagen. Er kunnen wel enkele conclusies worden getrokken: de programma's in regio's die onder de doelstelling „concurrentievermogen” vallen zijn verder gevorderd dan de programma's in convergentieregio's; er zijn duidelijk meer banen geschapen (383 000 voltijdbanen) en meer startende bedrijven ondersteund (53 000), wat op een versnelde uitvoering wijst; de projecten voor de ondersteuning van ondernemingen waren vooral gericht op OTO en op startende bedrijven, mkb's hebben 148 500 investeringsprojecten uitgevoerd, er zijn 14 700 projecten voor onderzoekssamenwerking tussen wetenschap en industrie gefinancierd en bijna 15 000 banen op het gebied van O&O geschapen⁽⁴⁾.

6 ► EVALUATIES DOOR DE LIDSTATEN

Het gemiddelde aantal evaluaties bedroeg bijna één per programma, maar de verschillen tussen de lidstaten waren groot. De meeste evaluaties (83%) waren gericht op de uitvoering van programma's en de beoordeling van procedures, en hierbij werd vooral veel gebruikgemaakt van kwalitatieve methoden (53% in vergelijking met 11% kwantitatieve methoden). Uit de evaluaties blijkt dat de interventies op het gebied van OTO en innovatie positieve resultaten hebben opgeleverd, vooral wat betreft van netwerken en samenwerking. Hetzelfde geldt voor de ondersteuning van ondernemingen. Bij de evaluaties van lokale ontwikkelingsinitiatieven werd de conclusie getrokken dat zij de samenwerking tussen verschillende overheidsniveaus bevorderen en de deelname van lokale autoriteiten vergroten. Helaas kwam uit het verslag anderzijds ook voort dat het gebruik van de bevindingen van de evaluatie vooral informeel en losgekoppeld van het beleidsvormingsproces is gebleven. Alleen de Baltische staten hebben formele procedures ingesteld om erop toe te zien dat de conclusies van het controle- en evaluatiesysteem het beleidsvormingsproces beïnvloeden.

Een eindverslag van het netwerk van experts over de periode 2007-2013 wordt eind 2013 verwacht. Dit soort verslagen kunnen de Commissie helpen tegemoet te komen aan de verwachting van de Raad en het Parlement om met ingang van 2014 elk jaar verslagen te ontvangen van de resultaten van het cohesiebeleid. Overtuigende resultaten worden steeds meer een beslissende factor bij de vaststelling van het cohesiebeleid.

(3) EU15-landen: België, Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Spanje, VK, Zweden.

(4) Er zijn een aantal verschillen tussen de gegevens in het Strategisch verslag van de Europese Commissie en die in de nationale strategische verslagen. Dit komt doordat de gegevens in de nationale strategische verslagen voor sommige lidstaten bijgewerkt zijn.

Totale kosten:
12 800 000 EUR
Bijdrage EU:
9 800 000 EUR

► ZAGREB, KROATIË

► CENTRAAL STATION ZAGREB

RENOVATIE TOT INTERNATIONAAL KNOOPPUNT

De hoofdstad van Kroatië, Zagreb, bevindt zich op een belangrijke kruising van het trans-Europese vervoersnetwerk (TEN). Kroatië vormt een brug tussen noord en zuid. Zijn spoorwegen verbinden Midden-Europa via Salzburg, Zagreb en Belgrado met Thessaloniki in Griekenland (TEN-corridor X). En een andere TEN-corridor loopt van Boedapest via Zagreb naar de Adriatische haven Rijeka. Dit is een van de belangrijkste spoorweginfrastructuurcorridors van Kroatië.

Door de ouderdom en slechte conditie van het seinsysteem op deze route, dat al meer dan 70 jaar oud is, kunnen de treinen in Centraal Station Zagreb niet harder rijden dan 30 km/uur.

Een door de EU gefinancierd project werkt nu aan de renovatie en modernisering van de infrastructuur voor seingeving en baanvakbeveiliging in het belangrijkste treinstation van Zagreb. Dit heeft absolute voorrang boven de aanleg van nieuwe sporen of treinperrons.

Met de renovatie wordt de vrije doorgang van het internationale treinverkeer door het station van Zagreb veiliggesteld. De veiligheid en betrouwbaarheid van het seinsysteem en de baanvakbeveiliging wordt eveneens verbeterd en de onderhoudskosten worden teruggedrongen. Tegelijkertijd kan de toegestane snelheid worden verhoogd en wordt de capaciteit van het station uitgebreid.

Na voltooiing zal het project een einde maken aan de strenge snelheidsbeperkingen op de route, die grote opstoppingen veroorzaken en de vrije doorgang van het internationale treinverkeer door het station belemmeren.

Voor de 50 000 pendelaars die de spoorlijn in de Kroatische hoofdstad dagelijks gebruiken betekent de renovatie meteen al een enorme opluchting.

Het project helpt de lijncapaciteit en snelheid verbeteren en vereenvoudigt tegelijkertijd de groei van het nationale passagiers- en vrachtverkeer (46% van het vrachtverkeer van Kroatië is gericht op de export).

Als onderdeel van de renovatie worden de verbindingen met de bestaande systemen in de naburige stations en spoorlijnen gemoderniseerd en verder maakt de renovatie de weg vrij voor een reeks projecten om de spoorweginfrastructuur en corridors in Kroatië op te vijzelen. Het wordt eind 2013 afgerond.

Zrinka Ivanović Kelemen van Croatian Railways Infrastructure (Infrastructuur Kroatische Spoorwegen) zegt: „Het spoorwegtransportsysteem van Kroatië is een belangrijke brug in het internationale spoorwegennetwerk, maar het is minstens zo belangrijk om de rijke landbouwregio's van het land te verbinden met de grote industriële en consumptiecentra van Midden-Kroatië. Het belangrijke renovatiewerk op het station van Zagreb zal de weg vrijmaken voor verdere modernisering elders in het netwerk, wat de economie van Kroatië zeker ten goede zal komen.”

► MEER INFORMATIE VINDT U OP
www.hzinfra.hr/homepage

▶AANLEG VAN HET ROKUA GEOPARK VORMT EEN STIMULANS VOOR TOERISME EN EDUCATIE

Het Rokua Geopark in Noord-Finland, dat teruggaat tot de ijstijd, biedt ons via een unieke combinatie van geologie, natuur en cultuur een kijkje in het leven op de bevroren vlakten van het verre noorden.

Net 200 km ten zuiden van de poolcirkel ligt het Rokua Geopark, 's werelds meest noordelijk gelegen Geopark. De ongebruikelijke geologie trekt de laatste jaren steeds meer bezoekers uit de hele wereld.

Sinds 2010 maakt het park deel uit van een wereldwijd netwerk van 91 Geoparken, waarvan de helft zich in Europa bevindt, waaronder één in IJsland en twee in Noorwegen. Het Europese netwerk van Geoparken bestaat uit 54 Europese gebieden die zich samen inspannen voor het behoud en de verbetering van hun geologische erfgoed, via een geïntegreerde, duurzame ontwikkeling.

Wat deze gebieden gemeen hebben is de capaciteit om ervaringen en goede praktijken uit te wisselen via het lesgeven in natuurwetenschappen, het in stand houden van geologisch erfgoed en het bevorderen van duurzaam geologisch toerisme.

Sinds de oprichting van het Rokua Geopark in 2010 lopen er verscheidene door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling gefinancierde projecten om het potentieel van het park volop te benutten. Hiertoe behoren ook projecten om de internetaanwezigheid, merknaam en marketing van het Geopark te bevorderen. De jongste projectronde, die nog tot eind 2013 zal lopen, omvat een project om het operationeel model van het Geopark te organiseren en te verfijnen. In het kader hiervan wordt onder andere nieuw onderwijs- en hulpmateriaal geproduceerd.

Totale kosten:
522 350 EUR
Bijdrage EU:
261 175 EUR

Het Rokua Geopark bestaat uit een 1 326 km² groot gebied dat tevens het kleinere, in 1956 opgerichte, Rokua Nationaal Park omvat. De karakteristieke eigenschappen van dit gebied zijn de spectaculaire landvormen, zoals de gletsjers die tijdens de ijstijd zijn gevormd. Kriskras door het park lopen allerlei wandel- en skiroutes.

De meeste bezoekers komen naar het park vanwege de natuurwonderen. In het informatiecentrum loopt een tentoonstelling die de vorming van het Geopark-gebied beschrijft, naast presentaties over geologie, menselijke geschiedenis, natuur en de hedendaagse tijd.

„Het park heeft het toerisme in het gebied enorm gestimuleerd”, vertelt Vesa Krökki, projectleider en beheerder van het Rokua Geopark. „Hoewel het park al enige tijd populair is, krijgt het nu veel meer bezoekers van overal ter wereld, naast de traditionele bezoekers uit Finland, Duitsland en Zweden.”

▶MEER INFORMATIE VINDT U OP

<http://www.rokuageopark.fi>

► SPODNJEPOSAVSKA, SLOVENIË

► ENERGIE-EFFICIËNTE RENOVATIE VOOR SLOVEENS ZIEKENHUIS

Totale kosten:
2 041 000 EUR
Bijdrage EU:
1 183 000 EUR

Het algemeen ziekenhuis van Brežice, een stad in Oost-Slovenië, is een van de oudste in het land. Het dateert al uit 1872. Met 300 werknemers en meer dan 150 bedden biedt het een breed scala aan medische diensten voor een regionale gemeenschap van ruim 70000 mensen. In het kader van het crisisbestrijdingsprogramma van de regering heeft het nu een ingrijpend kostenbesparend programma ondergaan, dat volledig is gericht op energie-efficiëntie.

Met steun van het EU-Cohesiefonds hebben de zes hoofdgebouwen van het ziekenhuiscomplex een uitgebreide renovatie ondergaan om ze energie-efficiënter te maken.

In het kader van het 2 miljoen EUR kostende verbeteringsprogramma zijn plafonds, gevels, muren en vloeren thermisch geïsoleerd en zijn de daken vernieuwd. Alle deuren en ramen zijn vervangen en overal zijn energiebesparende lampen geplaatst.

Er is een nieuw airconditioningsysteem geïnstalleerd om de operatiezalen verkoeling en ventilatie te verschaffen en het warme water wordt voortaan verkregen via zonne-energie.

Een deel van de energietoevoer van het ziekenhuis is overgeschakeld op hernieuwbare energiebronnen, in het bijzonder zonne-energie, naast warmtepompen om energie uit het grondwater te halen.

Het programma van energievernieuwingen en eerdere werkzaamheden, zoals de vervanging van de boiler (2006) en de renovatie van de keuken (2008), hebben een grote impact gehad. De renovaties hebben geleid tot een vermindering van het totale energieverbruik met 41 % ten opzichte van 2005. De totale energiekosten zijn met 14 % verlaagd en maken nu nog maar 1,44% van de totale exploitatiekosten van het ziekenhuis uit.

Verder heeft het ziekenhuis de CO₂-uitstoot met 27% vermindert en het waterverbruik met 11 %.

Naast het lagere energieverbruik heeft het ziekenhuis nu een meer betrouwbare energievoorziening om een ononderbroken werking te garanderen en de negatieve impact op het milieu tot een minimum te beperken.

Er is een centraal energiecontrolesysteem geïnstalleerd om het ziekenhuis een continu overzicht van energieverbruik en energieprestaties te geven.

„De investering in energiebesparende maatregelen en hernieuwbare energiebronnen heeft van ons ziekenhuiscomplex een geheel „groene” instelling gemaakt en onze exploitatiekosten aanzienlijk teruggedrongen”, vertelt Drazen Levojevic van het Algemeen Ziekenhuis Brežice.

► MEER INFORMATIE VINDT U OP
<http://www.sb-brežice.si>

►NIEUWS

[IN HET KORT]

▼

AANGESLOTEN VIA HET YAMMER-NETWERK

Heeft u zich ooit wel eens afgevraagd of er geen efficiëntere manier is om met uw partners te werken dan die lange vergaderingen of die eindeloze e-mailuitwisselingen? Zou u uw werk beter kunnen doen als u uw ervaringen zou kunnen delen met mensen die met dezelfde uitdagingen kampen?

RegioNetwork is een online gemeenschap voor mensen die zich beroepsmatig bezighouden met regionaal en stedelijk beleid. Deelname is gratis en biedt toegang tot allerlei functies die u bij uw werk kunnen helpen:

- ▶ groepen gebruiken om samen te werken en aan specifieke doelstellingen te werken;
- ▶ eenvoudig informatie en conversaties zoeken en filteren die voor u van belang zijn;
- ▶ resultaten delen en in contact komen met andere medewerkers met dezelfde interesses;
- ▶ verschillende meningen of opties testen door een peiling te organiseren.

Voorbeelden van EU-medewerkers op het gebied van regionaal en stedelijk beleid die al gebruik maken van RegioNetwork zijn de communicatiemedewerkers van de beheersinstanties, evenals de evaluatoren die de impact van de operationele programma's moeten beoordelen.

Sluit u vandaag nog aan bij RegioNetwork!

►MEER INFORMATIE VINDT U OP
<https://www.yammer.com/regionetwork>

▼

FOTOWEDSTRIJD „EUROPA IN MIJN REGIO”

We willen het horen en zien! – hoe de investeringen van de EU in uw buurt gebruikt worden om reclame te maken voor projecten die een werkelijk verschil maken voor de lokale gemeenschappen.

Om deel te nemen hoeft u alleen een foto te nemen van een project dat u kent of gezien hebt, en dat financiële steun van de EU ontvangt, met een plaquette of billboard waarop de financieringsgegevens en de EU-vlag te zien zijn.

Vervolgens deelt u uw foto's hier en maakt u kans op 1 000 EUR, te besteden aan digitale fotoapparatuur en een reis voor twee personen naar Brussel in oktober 2013. De uiterste inzenddatum is 23 augustus 2013, 12:00 uur (Midden-Europese tijd (CET)).

Dit jaar accepteren we bij de fotowedstrijd „Europa in mijn regio” niet alleen foto's van projecten die cofinanciering ontvangen van het EFRO en het Cohesiefonds, maar ook van de andere EU-fondsen, mits de foto maar het bewijs van deze Europese cofinanciering bevat.

Wist u dat elk jaar opnieuw duizenden projecten overal in Europa regionale financiering van de EU ontvangen? Deze kunnen variëren van beter openbaar vervoer tot een groener energieverbruik of ondersteuning van kleine bedrijven. Lees meer over het regionaal beleid van de EU en andere EU-fondsen.

►MEER INFORMATIE VINDT U OP
https://www.facebook.com/pages/Europe-in-my-Region-Community/243923382392812?sk=app_386310531430573

Máire Geoghegan-Quinn, Europees commissaris voor Onderzoek, Innovatie en Wetenschap, die spreekt tijdens de Week van de Innovatieve Regio's in Europa in Cork, Ierland.

WEEK VAN DE INNOVATIEVE REGIO'S IN EUROPA

De 4^e Week van de Innovatieve Regio's in Europa (WIRE) vond plaats van 5 tot 7 juni op University College Cork in Cork, Ierland. Dit evenement, dat gezamenlijk georganiseerd werd door Enterprise Ireland en de Europese Commissie, met steun van KP7, het 7^e kaderprogramma voor onderzoek en technologische ontwikkeling, stond geheel in het teken van de regio's en hun leidende rol in de economie. De uiterst symbolische conferentie werd gelanceerd in het kader van het Ierse Voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie en bracht 500 afgevaardigden uit 20 landen bijeen om van gedachten te wisselen over de regionale aspecten van het EU-kaderprogramma voor onderzoek en technologische ontwikkeling, Horizon 2020.

Als hoogtepunt van het evenement maakte Europees commissaris voor Onderzoek, Innovatie en Wetenschap Máire Geoghegan-Quinn de 9 winnaars bekend van de Europese prijzen voor innovatie bij overheidsinstanties, die de meest innovatieve, vooruitstrevende overheidsinitiatieven belonen. De winnaars komen uit Kroatië, Spanje, Portugal, Slowakije, Zweden, Finland, het VK en Nederland. De commissaris zei hier het volgende over: „Deze initiatieven bewijzen dat innovatie niet alleen iets voor bedrijven is. De publieke sector, die de helft van het bruto binnenlands product van de EU uitmaakt, gaat ook in op veranderingen.”

► MEER INFORMATIE VINDT U OP
<http://wire2013.eu/>

TWEEDE EDITIE VAN DE DAG VAN DE EUROPESE SAMENWERKING: DOE OOK MEE!

EUROPEAN COOPERATION DAY

Sharing borders, growing closer

Vorig jaar bereikte de Dag van de Europese Samenwerking duizenden Europeanen die deelnamen aan een van de 281 lokale evenementen in 36 landen. Met zo'n succes spreekt het vanzelf dat de campagne dit jaar wordt herhaald. Het evenement, dat een eerbetoon is aan alle initiatieven voor grensoverschrijdende samenwerking, wordt gecoördineerd door het programma INTERACT en gefinancierd door de Europese Commissie, het Europees Parlement en het Comité van de Regio's. Alle samenwerkingsprogramma's kunnen meedoen. Tijdens plaatselijke evenementen presenteren de programma's op een leuke, toegankelijke manier hun beste projectresultaten uit de huidige programmeringsperiode. Op deze manier raken de burgers bovendien meer betrokken bij territoriale samenwerking. Dit jaar staan ons Europese filmfestivals, universiteitswedstrijden, muziekvoorstellingen, culinaire proeverijen en nog veel meer te wachten! De eigenlijke campagedag vindt plaats op 21 september 2013, maar de hele maand september vinden er evenementen plaats. Wilt u ook deelnemen, volg de campagne dan op Facebook, Twitter of de campagnewebsite.

► MEER INFORMATIE VINDT U OP
www.ecday.eu

▶ OPEN DAYS 2013

DE EUROPESE REGIO'S EN STEDEN OP WEG NAAR 2020

OPEN DAYS, het succesvolle jaarlijkse forum dat gezamenlijk wordt georganiseerd door het directoraat-generaal voor Regionaal Beleid en Stadsontwikkeling en het Comité van de Regio's, wordt dit jaar gehouden van 7 tot 10 oktober en heeft de slogan „Europe's regions and cities taking off for 2020” (De Europese regio's en steden op weg naar 2020).

Nieuwe prioriteiten, nieuwe thema's

In de periode 2014-2020 moet het cohesiebeleid de uitdagingen van de huidige economische situatie aangaan en de prioriteiten van de Europa 2020-strategie verwezenlijken. De sterke punten van de Europese regio's en steden moeten beter worden benut en de investeringen moeten op een duurzame manier worden gericht op projecten die meer groei genereren. Om de behoefte aan verandering en het momentum vóór de start van de nieuwe programmeringsperiode te weerspiegelen, draait OPEN DAYS 2013 rond deze drie thema's:

- ▶ 2014-2020: verandering in goede banen;
- ▶ Synergieën en samenwerking;
- ▶ Uitdagingen en oplossingen.

Workshops/debatten: organisatoren en inhoud

Honderd workshops/debatten en twee verwante evenementen worden in Brussel georganiseerd door de Commissie, het Comité van de Regio's, 200 regio's verdeeld over 25 regionale samenwerkingsverbanden en andere partners. Bovendien worden van september tot november overal in Europa naar verwachting nog eens zo'n 400 lokale evenementen gelanceerd.

- ▶ **2014-2020: verandering in goede banen:** De bijeenkomsten rond dit onderwerp worden voornamelijk georganiseerd door experts van de Commissie en zijn gewijd zijn aan de nieuwe elementen van de programmeringsperiode 2014-2020, zoals het *prestatiekader* en de *gezamenlijke actieplannen*.

Elke maand oktober ontvangt OPEN DAYS ongeveer 6 000 deelnemers voor meer dan 100 workshops, debatten, tentoonstellingen en netwerkevenementen.

- ▶ **Synergieën en samenwerking:** Tijdens workshops en debatten wordt naar manieren gezocht om synergieën tot stand te brengen tussen verschillende Europese, nationale en regionale beleidslijnen en fondsen.
- ▶ **Uitdagingen en oplossingen:** Dit is het populairste van de drie thema's. Tijdens deze bijeenkomsten worden ideeën uitgewisseld over praktische oplossingen voor veelvoorkomende regionale en stedelijke uitdagingen, zoals *jeugdwerkloosheid*, *demografische veranderingen* en *mobiliteit*.

Speciale verwante evenementen rond het derde thema overstijgen de grenzen van de EU en zijn gericht op regionale beleidssamenwerking tussen de EU en een aantal wereldeconomieën, zoals: „VIII EU-China High-level Seminar on regional policy co-operation” (Achtste topseminar tussen de EU en China over regionale beleidssamenwerking) en „EU-Japan programme exchange on sustainable urban development” (Programma-uitwisseling tussen de EU en Japan over duurzame stadsontwikkeling).

OPEN DAYS-Universiteit en het Masterclass-programma

De OPEN DAYS-Universiteit wordt georganiseerd door de Commissie en de Regional Studies Association (Bond voor Regionale Studies). Hier wordt nieuw onderzoek over regionaal beleid en stadsontwikkeling gepresenteerd. Academics en beroepsbeoefenaars kunnen er ideeën uitwisselen en nieuwe academische

concepten testen. Acht Universiteit-workshops richten op de derde thematische prioriteit, die gewijd is aan zaken zoals stedelijke vraagstukken, bestuur en innovatiebeleid.

Een van de hoogtepunten van OPEN DAYS 2013 is het *Masterclass-programma*, dat dit jaar voor het eerst wordt georganiseerd. Hierbij komen maximaal 75 studenten en jonge onderzoekers op het gebied van regionaal beleid bijeen, afkomstig uit de EU en daarbuiten. Voor hen wordt een specifiek programma met beroemde academici opgezet. De openingsbijeenkomst, waarin zowel de achtergrond en de uitkomst van de recente beleidshervorming als het toekomstige beleid na 2020 wordt uiteengezet, staat open voor alle deelnemers van OPEN DAYS.

Tentoonstelling „100 EUrban solutions”

Een tentoonstelling genaamd „100 EUrban solutions” (100 stedelijke oplossingen) wordt momenteel voorbereid. Deze zal te zien zijn in de ruimten van het Comité van de Regio's en de kantoren van verscheidene regionale partners. Weer een ander deel van de tentoonstelling speelt zich af op straat, en dient als verbindingspunt tussen alle tentoonstellingsonderdelen. „100 EUrban solutions” wordt georganiseerd door het directoraat-generaal voor Regionaal Beleid en Stadsontwikkeling. De tentoonstelling laat inspirerende stadsontwikkelingsprojecten van overal uit de EU zien. Informatie over de tentoonstelling is te vinden op de speciale tentoonstellingswebsite die medio 2013 wordt gelanceerd.

PRAKTISCHE INFORMATIE

OPENING VAN DE ONLINE REGISTRATIE

8 juli 2013

CONTACT

Europese Commissie – regio-opendays@ec.europa.eu

Comité van de Regio's – opendays@cor.europa.eu

VOLG ONS OP SOCIALE MEDIA

Op Twitter kun u ons volgen op [@EU_Regional](https://twitter.com/EU_Regional)

en [@EU_CoR](https://twitter.com/EU_CoR), met de hashtag [#euopendays](https://twitter.com/hashtag/euopendays)

Flickr: <http://www.flickr.com/photos/opendays/>

▶ MEER INFORMATIE VINDT U OP

Website OPEN DAYS 2013:

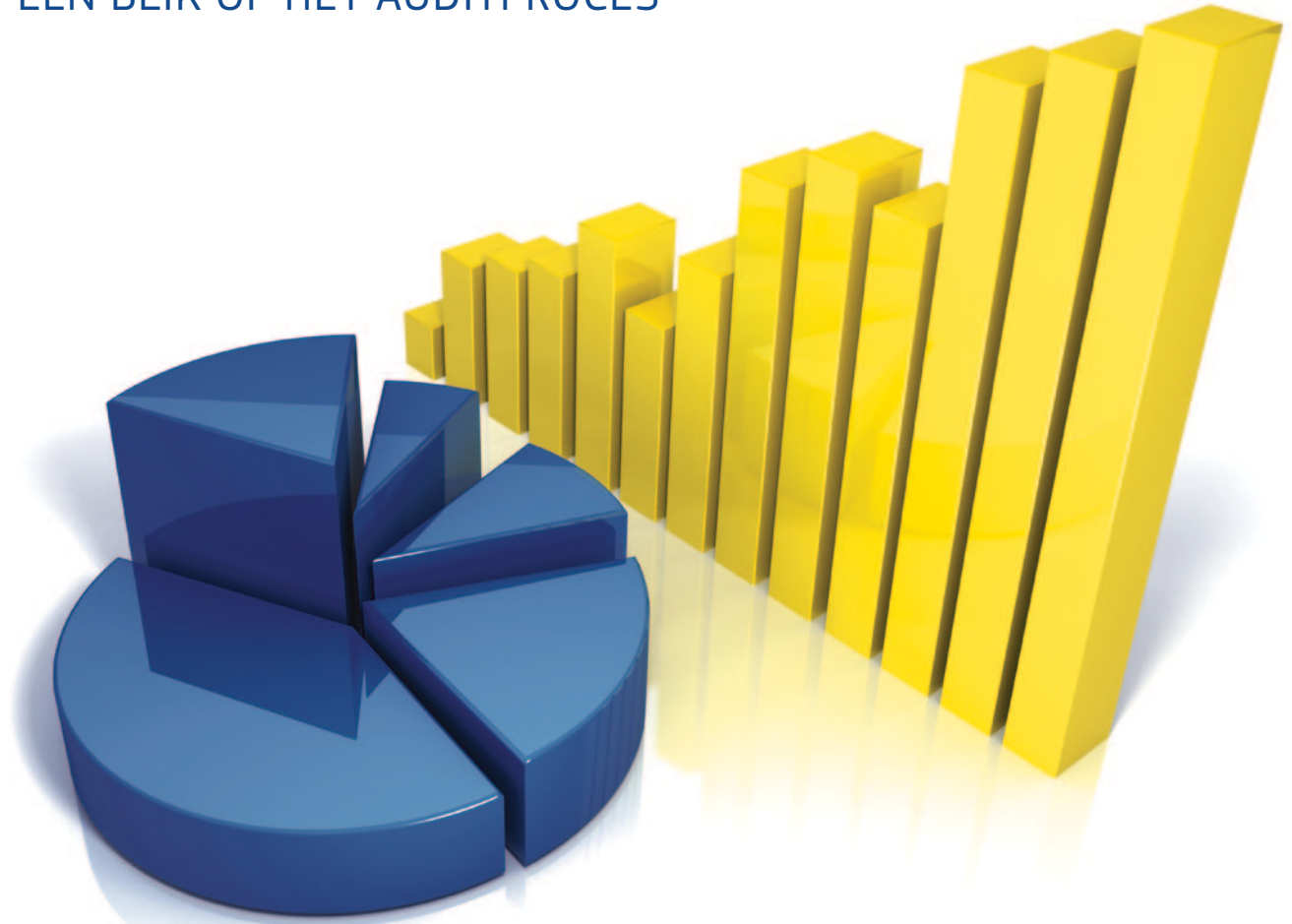
www.opendays.europa.eu

Regional Studies Association:

<http://www.regionalstudies.org/news/article/open-days-2013>

► GOEDE BESTEDING VAN EU-FONDSEN WAARBORGEN

EEN BLIK OP HET AUDITPROCES

Het cohesiebeleid vertegenwoordigt ongeveer een derde van de EU-begroting – zo'n 350 miljard EUR in de periode 2007-2013. Het regionaal beleid is de grootste financier van dit bedrag. Om te waarborgen dat dit geld goed wordt besteed, hebben de Europese Commissie en de nationale autoriteiten een gezamenlijk auditproces waarmee de afgelopen jaren aanzienlijke resultaten zijn geboekt.

Een van de belangrijke factoren voor het succes van het cohesiebeleid is de gedecentraliseerde aanpak en het vertrouwen in een regionaal en lokaal projectbeheer voor het beste resultaat.

Hoewel deze aanpak belangrijk is om lidstaten te helpen de steun van de EU doeltreffend te besteden en verschillen in regionale en sociale ontwikkeling te beperken, wordt hierdoor het aantal betrokken instanties groter en de controleketen langer. Daarom moeten er effectieve controlesystemen worden ingesteld en deze moeten ook voortdurend worden gecontroleerd.

De auditteams houden toezicht op de financieringsprogramma's en zorgen ervoor dat dit geld naar behoren en volgens de regels wordt besteed. Zij doen dit in de eerste plaats op nationaal niveau maar daarnaast ook op EU-niveau.

Gedeelde verantwoordelijkheid

De uitgaven voor het cohesiebeleid worden beheerd door de Commissie en de 27 lidstaten, volgens het zogeheten systeem van „gedeeld beheer”. Het beheer van en toezicht op een gepast gebruik van het geld wordt door beide partijen gedeeld.

Essentieel is daarbij dat het cohesiebeleid gedecentraliseerd is, waarbij de lidstaten en de regio's de hoofdrol krijgen bij de beslissing hoe het geld moet worden gebruikt en waarbij zij ook de verantwoordelijkheid dragen om dit goed te beheren.

Beslissend voor een doeltreffende samenwerking is de uitstekende training en begeleiding door de experts van de Commissie om te garanderen dat alle betrokkenen de toepasselijke

OPDRACHTEN EN SUBSIDIABILITEIT – FOUTEN IN DE PROGRAMMA'S VAN HET EFRO EN HET COHESIEFONDS BEREKENEN

Een fout is elke overtreding van de regels bij gebruik van het cohesiefonds. Maar een fout betekent nog niet dat de fondsen zijn verdwenen, verloren zijn gegaan of zijn verspild. Een fout is niet noodzakelijk hetzelfde als fraude.

Fouten zijn vooral onopzettelijke vergissingen, terwijl fraude opzettelijke misleiding is. Slechts bij een miniem percentage (0,26% voor 2000-2006) van de cohesiebeleidsfondsen bestond er een vermoeden van fraude.

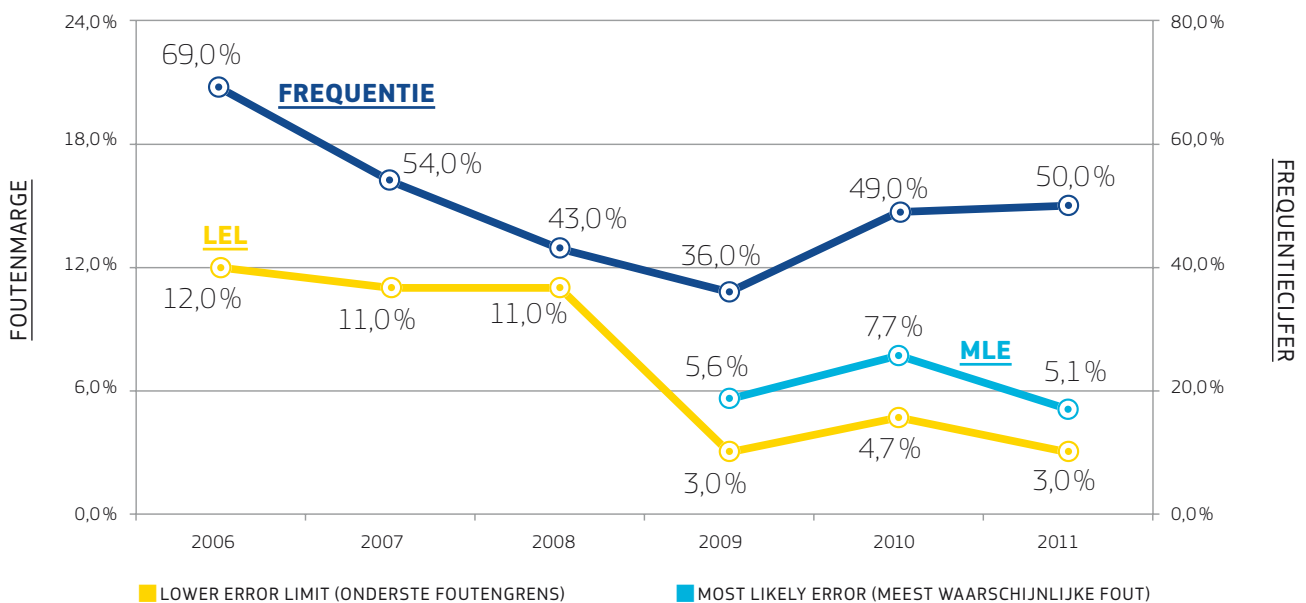
Bij fouten in het EFRO en Cohesiefonds gaat het meestal om overheidsopdrachten en subsidiabiliteit. Zoals gemeld in de jaarverslagen van de Europese Rekenkamer zijn dit de volgende typen fouten:

- ▶ overheidsopdrachten: 44% van de gekwantificeerde fouten in 2011 (gemiddeld 40% in 2006-2010);
- ▶ subsidiabiliteit: 56% van de gekwantificeerde fouten in 2011 (gemiddeld 60% in 2006-2010).

Typische fouten bij de uitgaven van het EFRO en Cohesiefonds zijn:

- ▶ op het gebied van overheidsopdrachten: de verkeerde beoordeling van offertes, de afwezigheid van of het gebruik van verkeerde aanbestedingsprocedures;
- ▶ op het gebied van subsidiabiliteit: fouten bij de projectselectie of het declareren van niet-subsidiabele kosten, waaronder kosten die gemaakt zijn voordat een project werd opgenomen in gefinancierde programma's („retroactieve projecten”).

▶ Resultaten voor cohesie 2006-2011 (EFRO, Cohesiefonds, ESF) zoals gemeld door de Rekenkamer

regels kennen. Ook moeten er doeltreffende controles worden ingesteld om onregelmatigheden op te sporen en te corrigeren, en pogingen tot misbruik te voorkomen.

Inherent risico

Omdat de programma's worden uitgevoerd door talloze organisaties en een groot aantal uiteenlopende projecten bevatten, is er een inherent risico dat er fouten worden gemaakt.

De audit- en controlefunctie is een belangrijk onderdeel van het financieringsproces, bedoeld om te verzekeren dat eventuele fouten tijdig worden opgespoord. Zodra fouten worden aangetroffen, worden deze onmiddellijk gecorrigeerd en wordt de EU-begroting beschermd.

De lidstaten hebben beheers- en controlesystemen ingesteld om te zorgen voor naleving van de financieringsregels en om de beleidsdoelstellingen van het betrokken programma te verwezenlijken.

” De Commissie is verantwoordelijk voor de uitvoering van de EU-begroting. Binnen het werkkterrein van het Structuurfonds worden programma’s uitgevoerd volgens een systeem van gezamenlijk beheer, waarbij de Commissie samen met de lidstaten verantwoordelijk is voor gepaste besteding van de EU-fondsen.

Ons team van 50 operationele auditoren verricht elk jaar zo’n 90 audits. De ondersteuning die wij de nationale auditteams bieden in de vorm van opleiding en advies, wordt volgens ons bijzonder op prijs gesteld.

Zoals de Europese Rekenkamer vorig jaar in Vilnius nog onderstreepte tijdens de bijeenkomst van de „Homologues Group”, waarbij alle auditinstanties aanwezig waren, blijkt uit de feedback van de auditinstanties dat wij met onze collega’s in de lidstaten een goede, positieve samenwerking hebben ontwikkeld, zodat wij er samen voor kunnen zorgen dat het geld van de belastingbetaler goed en doeltreffend wordt besteed.”

Lena Andersson Pench – Directeur Audit, directoraat-generaal Regionaal Beleid en Stadsontwikkeling, Europese Commissie

Volgens het verslag van de Europese Rekenkamer (zie kader) heeft de Commissie de foutenmarge in 2011 aanzienlijk kunnen terugbrengen in vergelijking met de voorgaande programmeringsperiode (2006-2008), en blijft zich inspannen om deze goede ontwikkeling voort te zetten. Dit is tot nu toe mogelijk geweest dankzij de nauwe samenwerking en coördinatie met de auditinstanties, zodat problemen al op nationaal niveau tijdig konden worden opgespoord en opgelost, dankzij maatregelen met betrekking tot de meest riskante programma’s en/of lidstaten, en dankzij een strikt gebruik door de Commissie van systematische onderbrekingen en opschortingen, en waar nodig zelfs financiële correcties.

Helemaal geen fouten meer is waarschijnlijk een onrealistisch streven of in de praktijk vanuit administratief oogpunt te kostbaar om na te streven. Maar zodra een onregelmatigheid wordt vastgesteld hanteert de Commissie wel „nultolerantie”-aanpak.

Auditselectie via risicobeoordeling

Met 27 nationale regeringen (binnenkort zelfs 28 na de toetreding van Kroatië), honderdduizenden projecten en vele regionale en lokale beheerniveaus moet het auditteam van de Europese Commissie in Brussel heel zorgvuldig bekijken waar het zijn tijd en middelen op gaat richten, en hiervoor wordt een risicobeoordelingsprocedure gebruikt.

Via deze procedure, die wordt uitgevoerd door elke afdeling van de Commissie die bij het Structuurfonds betrokken is, worden de meest risicovolle programma’s en regio’s

vastgesteld en waar dus de meeste middelen moeten worden ingezet. Hierbij wordt ook rekening gehouden met nationale auditstrategieën, capaciteiten en resultaten.

Zoals hierboven al werd geïllustreerd, is uit ervaring gebleken dat de meeste fouten zich voordoen op het vlak van overheidsopdrachten en subsidiabiliteit en deze krijgen dan ook speciale aandacht.

Beperkte middelen

Deze selectieve aanpak is van cruciaal belang aangezien de Commissie slechts over beperkte auditmiddelen beschikt. Alleen al voor het directoraat-generaal Regionaal Beleid en Stadsontwikkeling zijn er 317 operationele programma’s in de periode 2007-2013 en het directoraat-generaal heeft maar 50 operationele auditoren tot zijn beschikking voor de activiteiten van het Structuurfonds op het gebied van regionaal beleid. En dan zijn er ook nog aanzienlijke middelen nodig voor coördinatie, horizontale vraagstukken, betrekkingen met de Europese Rekenkamer, juridische aangelegenheden, onderbrekingen/procedures voorafgaand aan opschortingen, en kwijtingsprocedures.

Audit in actie

Aangezien de financieringsprogramma’s meerdere jaren (2007-2013) lopen, vinden de controles en audits plaats vóór, terwijl en nadat het geld wordt besteed, over een periode van meerdere jaren.

De selectieve „op risicoanalyse gebaseerde” auditstrategie, in combinatie met de opleiding van nationale auditteams, is een efficiënte en doeltreffende aanpak gebleken.

Naast andere soorten audits hielden de auditoren van het directoraat-generaal Regionaal Beleid en Stadsontwikkeling in de periode 2009-2012 ruim 160 auditmissies ter plaatse om de betrouwbaarheid van de werkzaamheden van de nationale auditinstanties te controleren. Door naast nationale auditteams te werken, krijgen zij meer inzicht, bouwen zij aan hun capaciteit in de betrokken auditinstanties en vergroten zij de kwaliteit van hun werk en de betrouwbaarheid van hun resultaten (zie hieronder).

Met dit proces zullen zich bovendien op middellange termijn minder fouten voordoen omdat de vaardigheden op nationaal niveau erdoor worden versterkt.

Belangrijkste actoren in het beheers- en controlesysteem

De beheersinstantie van elk programma op nationaal of regionaal niveau is het eerste controleniveau en draagt de hoofdverantwoordelijkheid om te zorgen dat het programma effectief en correct wordt uitgevoerd.

Deze instantie dient de begunstigden te informeren over wat zij moeten doen om aan de financieringsvoorwaarden te voldoen, en interne controles in te voeren om te controleren of de door de begunstigden ingediende uitgaven correct zijn.

Zij heeft als eerste de verantwoordelijkheid om de uitvoering van het programma te controleren, documenten te controleren, zoals factuuroverzichten en rapporten van projectpromotoren bij betalingsaanvragen, en de Commissie jaarlijks rapporten te sturen over de prestaties.

Het tweede controleniveau in de lidstaten is de certificeringsinstantie, die de taak heeft om voor de Commissie te certificeren dat de voor terugbetaling ingediende uitgaven correct zijn en in overeenstemming zijn met de geldende gemeenschapsregels en nationale regels.

De auditinstantie van een operationeel programma is er met name verantwoordelijk voor dat audits worden uitgevoerd om de doeltreffende werking van het beheers- en controlesysteem van het operationele programma te controleren en dat deze audits plaatsvinden op basis van een gepaste steekproef om de aangegeven uitgaven te controleren.

Op het volgende niveau verrichten de EU-instanties op hun beurt audits om de algemene werking van de nationale controlesystemen te onderzoeken. Audits kunnen onzorgvuldige controles op het eerste niveau of een gebrek aan controle vóór de certificering van uitgaven evenwel niet goedmaken.

Concept van één audit – vertrouwen op nationale audits

Het directoraat-generaal Regionaal Beleid en Stadsontwikkeling heeft tussen 2009 en 2012 aanzienlijke middelen uitgetrokken voor een auditoronderzoek om de betrouwbaarheid te beoordelen van 41 nationale auditinstanties die verantwoordelijk zijn voor het controleren van meer dan 96% van de EFRO-financiering.

Als de Commissie weet waar de nationale beheers- en controlesystemen effectief zijn, kan zij haar relatief beperkte auditmiddelen daar concentreren waar ze het hardst nodig zijn.

De uitkomst van deze evaluatie is dat ongeveer 51 programma's, die onder de auditverantwoordelijkheid van 15 van deze auditinstanties vallen, aan de vereiste normen voldeden en dus een lage auditprioriteit kregen. Als gevolg hiervan heeft het directoraat-generaal Regionaal Beleid en Stadsontwikkeling het concept van één audit voor deze programma's volledig doorgevoerd, conform de EG-verordeningen (artikel 73 van (EG) Verordening nr. 1083/2006).

De beslissing om te vertrouwen op de auditverklaring van de nationale auditinstantie weerhoudt de Commissie er niet van om in de toekomst nog ter plaatse auditwerk te verrichten voor deze programma's.

Het auditproces van het directoraat-generaal heeft het werk van de auditinstantie aanzienlijk verbeterd, en hierdoor het controlerisico van de onderzochte auditinstanties verminderd, zoals is aangetoond met de lagere foutenmarges.

Bovendien hebben deze auditaanbevelingen ertoe geleid dat bepaalde auditinstanties meer aandacht moesten schenken aan specifiek bekende risicogebieden, zoals overheidsopdrachten, financieringsinstrumenten en staatssteun.

De Commissie heeft de auditinstanties specifieke richtlijnen verstrekt, zoals thematische checklists of auditkaders (systeemaudits, financiële instrumenten), om de auditmethoden die in deze gebieden met verhoogd risico worden gebruikt, te kunnen harmoniseren.

Interne auditmiddelen delen

Teneinde de eigen auditmiddelen van de Commissie zo goed mogelijk te benutten, worden momenteel de expertise en ervaring op andere financieringsgebieden, zoals werkgelegenheid en visserij (directoraat-generaal Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Inclusie en directoraat-generaal Maritieme Zaken en Visserij), samengevoegd met het oog op een nauwere samenwerking.

Het doel is de synergie tussen de auditteams te vergroten door risicobeoordelingen, auditplannen en middelen te delen. Dit zal op specifieke gebieden leiden tot gezamenlijke auditwerkzaamheden. ►►

VOORBEELDEN VAN DE FRAUDEGEVALLEN DIE ZIJN AANGETROFFEN IN HET STRUCTUURFONDS

- ▶ „Valse aangifte of valse documenten” – valse of vervalste documenten of afwezigheid van ondersteunende documenten”.
- ▶ „Dubbele financiering” – het opzettelijk uit twee fondsen tegelijk in rekening brengen van uitgaven.
- ▶ Belangenconflict – een niet openbaar gemaakt financieel belang in een activiteit of contract.
- ▶ Overtreding van de regels voor overheidsopdrachten – projecten die willens en wetens zijn toegekend zonder inachtneming van de Europese en nationale regels.
- ▶ Maatregelen die niet zijn toegepast, of niet zijn voltooid, of niet zijn verricht overeenkomstig de regels.

▶▶ Maatregelen – het „Interruptions Committee” (comité onderbrekingen)

Als ze op problemen stuit, heeft de Commissie een „cascade” van geleidelijke maatregelen tot haar beschikking om de EU-fondsen te beschermen. Deze variëren van waarschuwingsbrieven tot de opschorting van betalingen, en zo nodig financiële correcties.

Het interne „Interruptions Committee” volgt wekelijks alle zaken die betrekking hebben op het directoraat-generaal Regionaal Beleid en Stadsontwikkeling. Dit comité kan altijd snel en consequent optreden, ongeacht of het probleem werd vastgesteld door de Commissie of door de auditoren van de lidstaten.

Het begeleidt lopende zaken, buigt zich over probleemgevallen en ziet erop toe dat tijdig een beslissing wordt genomen. Alle lidstaten kunnen rekenen op een gelijke behandeling.

In 2012 hadden de uitspraken van het comité gevolgen voor 136 programma's, met 189 waarschuwingen of betalingsonderbrekingen voor deze programma's. Er werden 66 brieven verstuurd voorafgaand aan een opschorting, wat betekent dat deze programma's slechts één stap verwijderd waren van een formele beslissing tot opschorting. Van deze 189 waarschuwingen of onderbrekingen werden 119 gevallen vóór het eind van het jaar opgelost. In 2012 zijn 2 beslissingen tot opschorting genomen.

Zoals eerder gesteld is de strikte aanpak in termen van onderbrekingen een beslissende factor om het foutenpercentage van het regionaal beleid terug te dringen.

Nieuwe lidstaten

Het is belangrijk om de nieuwe lidstaten de vaardigheden en capaciteit te verschaffen om de uitgaven- en auditactiviteiten naar behoren uit te voeren. Hiervoor is capaciteitsopbouw nodig en daarom werkt de Commissie, zoals in het geval van de op handen zijnde toetreding van Kroatië, nauw samen met de nationale auditteams om hen volledig vertrouwd te maken met de processen.

2014-2020 – een verbeterd uitvoeringssysteem

Tijdens de programmeringsperiode 2014-2020 wil de Commissie het aantal betrokken instanties terugbrengen. Het voorstel is om de lidstaten een nog grotere verantwoordelijkheid te laten dragen voor het eigen gebruik van de financiering.

De Commissie zal blijven vertrouwen op de audits van de beter presterende nationale autoriteiten en zich bij haar eigen audits blijven richten op de minder presterende autoriteiten.

Waar problemen worden vastgesteld zal de Commissie de betalingen blijven onderbreken en indien nodig corrigeren. Ook zal zij 10% van de interim-betalingen blijven achterhouden totdat via de jaarlijkse goedkeuring van de programma-rekeningen voldoende zekerheid is verkregen.

Bovendien wordt door het elektronisch beheer van de gegevens op alle niveaus de administratieve last voor begunstigden verlaagd en wordt het aantal fouten teruggedrongen. Een breder gebruik van vereenvoudigde kosten zou eenzelfde effect moeten hebben.

Fraudepreventie in het cohesiebeleid

Het is van fundamenteel belang dat de beheersinstanties op een passende manier omgaan met eventuele risico's op fraude: via risicobeoordelingen en via preventie, opsporing en corrigerende maatregelen.

Fraude is duidelijk van nature geheimzinnig en verborgen, en het is dus heel goed mogelijk dat fraude onopgemerkt blijft en niet wordt gemeld. Maar ten opzichte van de totale uitgaven is de impact beperkt en met de steeds efficiëntere controle- en monitoringmaatregelen kan fraude in toom worden gehouden. De Commissie moedigt de lidstaten aan om ten opzichte van fraude een nultolerantieaanpak te hanteren.

Volgens de huidige bepalingen moeten de lidstaten onregelmatigheden voor een bedrag van meer dan 10000 EUR aan EU-financiering elk kwartaal rapporteren aan OLAF, het Europees Bureau voor fraudebestrijding. Ook moeten zij vermoedens van fraude melden.

Eenmaal per jaar moeten de lidstaten de Commissie ook de totaalcijfers leveren van alle correcties die zij het voorbije jaar hebben verricht, met inbegrip van de correcties die onder de meldingsdrempel van OLAF blijven.

Fraude-indicatoren

De Commissie heeft een aantal „rode vlaggen”(of fraude-indicatoren) ingesteld voor situaties waarbij een risico op onregelmatigheden of een verdenking van fraude bestaat. Er zijn ongeveer 20 soorten veelvoorkomende en terugkerende fraudesystemen. Deze hebben betrekking op contract- en overheidsopdrachtprocedure, arbeidskosten en adviesdiensten.

Zo kan bijvoorbeeld een aankoop in segmenten worden opgedeeld om de verplichte drempels voor openbare aanbestedingen te vermijden. Een andere rode vlag kan een contractwerknemer zijn die een nevenbelang heeft in een gefinancierde activiteit, hetgeen tot een belangenconflict kan leiden.

Risicobeoordeling

Op basis van eerdere risicobeoordelingen heeft OLAF een methode voor de beoordeling van frauderisico's ontwikkeld. Dankzij deze methode konden de nationale autoriteiten en OLAF verscheidene gevallen van vermoedelijke fraude vaststellen en onderzoeken starten.

Lidstaten ondersteunen bij hun inspanningen voor fraudepreventie en -opsporing

De Commissie biedt de beheersinstanties met ingang van 2013 geheel vrijblijvend een speciaal ontwikkeld instrument voor datamining, ARACHNE, waarmee zij projecten kunnen vaststellen die gevoelig zouden kunnen zijn voor frauderisico's. ARACHNE is een risicoscore-instrument dat de efficiëntie van projectselectie en beheercontroles kan verhogen, en dat de fraudepreventie en -opsporing verder kan versterken. Het instrument zal in 2013 geleidelijk worden ingevoerd.

Gezamenlijke fraudebestrijdingsstrategie

De activiteiten van de diensten van de Commissie voor regionaal beleid, werkgelegenheid en visserij (directoraat-generaal Regionaal Beleid en Stadsontwikkeling, directoraat-generaal Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Inclusie en directoraat-generaal Maritieme Zaken en Visserij) spelen een belangrijke rol om de EU tegen mogelijke fraude te beschermen en daarom hebben ze een gezamenlijke fraudebestrijdingsstrategie opgezet.

Deze strategie is gericht op fraudepreventie maar behandelt tevens andere aspecten, op een holistische manier die nodig is als we fraude met succes willen bestrijden. Voor de strategie worden alle middelen samengevoegd en ook komt er een actieplan met operationele maatregelen.

De strategische doelstelling van het gezamenlijke plan is om de frauderisicobeoordeling en het fraudebewustzijn te versterken en de lidstaten begeleiding en ondersteuning te bieden.

De combinatie van deze analyse en de eigen operationele ervaring van OLAF resulteert in waardevolle informatie die de met het beheer van de EU-fondsen belaste instanties helpt om fraude te voorkomen en op te sporen.

Ze erkent dat een opvallend onderzoek naar potentiële fraude afschrikwekkend werkt voor fraudeurs. En fraudeurs de kans ontnemen om fraude te plegen is de meest kosteneffectieve manier om de impact van fraude op de samenleving te beperken.

► MEER INFORMATIE VINDT U OP

Beschikbaar in 22 talen

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/audit2009/audit2009_nl.pdf

▶ BALANCEREN OP HET SLAPPE KOORD

CONTROLE OP STAATSTEUN EN REGIONAAL BELEID

Bouwproject op luchthaven van Frankfurt, Duitsland.

De EU-regels voor staatssteun bevinden zich momenteel in een grootschalig herzieningsproces. Rond het einde van 2013 zullen bijna alle verordeningen, richtsnoeren en kaders vervangen zijn door nieuwe regels die algemene compatibiliteitscriteria bevatten. Deze modernisering van de staatssteun biedt de kans om de staatssteunregels en het cohesiebeleid verder op elkaar af te stemmen en om de regels te vereenvoudigen. De nieuwe wetten moeten precies het juiste evenwicht vinden tussen enerzijds de Europa 2020-strategie voor groei en werkgelegenheid, en anderzijds de noodzaak om concurrentievervalsingen terug te dringen.

Gecofinancierde projecten zijn onderworpen aan regels voor staatssteun

Een fundamenteel onderdeel van het regionaal beleid van de EU is dat de lidstaten en/of regionale autoriteiten de financieringsprojecten kiezen die op hun grondgebied de sociale en economische cohesie bevorderen. Aangezien de EU-financiering aan de lidstaten wordt aangeboden onder gedeeld beheer, wordt deze voor de doeleinden van staatssteun behandeld, zoals nationale middelen. Dientengevolge moeten gefinancierde projecten voldoen aan de regels voor staatssteun.

Bij het ontwerp van programma's en projecten moeten de lidstaten in gedachten houden dat de uitvoering onderworpen is aan deze staatssteunregels.

Streefdoelen bij modernisering van staatssteun

Tegen de achtergrond van de Europa 2020-agenda voor werkgelegenheid en groei heeft het lopende proces voor modernisering van de staatssteun ten doel om een goed ontworpen steun te bevorderen die gericht is op tekortkomingen van de markt en doelstellingen van gemeenschappelijk Europees belang, om de handhaving te richten op die zaken die de grootste impact op de interne markt hebben, om de staatssteunregels te stroomlijnen en om tot een sneller besluitvormingsproces te komen.

Daarom is het de bedoeling om in alle verordeningen, richtsnoeren en kaders voor staatssteun „gemeenschappelijke beginselen” toe te passen op de compatibiliteit van de staatssteun. De gemeenschappelijke beginselen omvatten controles om ervoor te zorgen dat:

- ▶ de steun een gemeenschappelijke doelstelling heeft;
- ▶ er sprake is van aangetoonde tekortkomingen van de markt;
- ▶ de steun een echte stimulerende werking heeft;
- ▶ deze steun zich beperkt tot het vereiste; en
- ▶ het meest geschikte steuninstrument wordt gekozen.

De herziening van de richtsnoeren voor regionale steun

Alle gebieden van de wetgeving inzake staatssteun zijn van belang voor de uitvoering van regionaal beleid. Toch is het overduidelijk dat de richtsnoeren voor regionale steun extra belangrijk zijn, want zij bepalen de regels waarop de staatssteun ter bevordering van de economische ontwikkeling van achterstandsregio's wordt beoordeeld.

Het directoraat-generaal Concurrentie van de Europese Commissie heeft een eerste ontwerpversie gepubliceerd van de nieuwe richtsnoeren voor regionale steun. Het is de bedoeling dat ze in de zomer van 2013 worden aangenomen. De nieuwe regels zouden vervolgens van kracht moeten worden in 2014.

De ontwerpversie voor regionale steunmaatregelen omvat een aantal vereenvoudigde maatregelen voor cohesiebeleid vergeleken met de vereisten voor andere regionale steun. In het bijzonder wordt erkend dat regionale ontwikkelingsstrategieën, die zijn gedefinieerd in het kader van de Europese fondsen, bijdragen aan een gemeenschappelijke doelstelling. Ten aanzien van regio's die zijn opgenomen in de regionale steunkaart wordt aangenomen dat er sprake is van tekortkomingen van de markt. Verder wordt er in het ontwerp vanuit gegaan dat geen aanvullende controles op geschiktheid van een hulpinstrument nodig zijn wanneer met de steun/het project een operationeel programma wordt uitgevoerd.

Hoe kunnen we omgaan met het specifieke karakter van de Europese Territoriale Samenwerking

Europese Territoriale Samenwerking is een van de doelstellingen van het cohesiebeleid en heeft ten doel de grensoverschrijdende, transnationale en interregionale samenwerking te versterken. Het specifieke karakter van Europese Territoriale Samenwerking is dat hierbij partners uit ten minste twee landen betrokken zijn. Dit leidt weer tot een aantal praktische problemen voor de programma's om de naleving van staatssteunregels te waarborgen.

Daarom wordt het op prijs gesteld dat de voorgestelde nieuwe richtsnoeren voor regionale steun deze problemen proberen aan te pakken door een gemeenschappelijk steunplafond voor projecten te bepalen. Op deze manier kunnen programma's uniforme steunconcentraties bepalen voor alle partners van een project voor Europese Territoriale Samenwerking, met inbegrip van commerciële ondernemingen.

De nieuwe algemene groepsvrijstellingsverordening

De herziening van de algemene groepsvrijstellingsverordening is een ander essentieel onderdeel van de modernisering van het staatssteunbeleid. De verordening is een belangrijk instrument om de toepassing van staatssteunregels te vereenvoudigen, want steun voor projecten hoeft voortaan niet meer eerst te worden aangemeld om als staatssteun te worden goedgekeurd als deze voldoet aan de regels van de algemene groepsvrijstellingsverordening.

De Commissie heeft onlangs een eerste ontwerpversie gepubliceerd van de nieuwe groepsvrijstellingsverordening. Het is de bedoeling dat de nieuwe groepsvrijstellingsverordening wordt aangenomen in 2013 of begin 2014.

Een nieuw kader voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie

Het staatssteunkader voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie is buitengewoon belangrijk om een effectieve uitvoering van de Europa 2020-strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei te verzekeren. In het bijzonder zullen de doelstellingen van de Commissie voor de ondersteuning van slimme specialisatiestrategieën, eventueel met inbegrip van sleuteltechnologieën (Key Enabling Technologies of KET's), worden uitgevoerd binnen de grenzen van dit kader. Daarom is het handig om de modernisering van staatssteun aan te grijpen om te bekijken over welke effectieve middelen we beschikken om sleuteltechnologieën en projecten voor ontwikkeling, onderzoek en innovatie uit te voeren.

Het directoraat-generaal Concurrentie heeft een discussienota gepubliceerd met ideeën over de hervorming van het kader voor staatssteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie. Een eerste ontwerp van het nieuwe kader zou in de zomer van 2013 beschikbaar moeten worden.

En hoe staat het met de infrastructuurprojecten?

Het Europese Hof van Justitie heeft bevestigd dat de steun voor de bouw van infrastructuur is onderworpen aan staatssteuncontrole als de infrastructuur gebruikt wordt voor economische doeleinden. Dientengevolge moet de naleving van de staatssteunregels voor een hele reeks infrastructuurprojecten worden gecontroleerd.

De diensten van de Commissie zijn zich ervan bewust dat de controle van infrastructuurprojecten gestroomlijnd en vereenvoudigd moet worden. Aan de hand van zogeheten analytische tabellen kunnen beheersinstanties beoordelen of een infrastructuurproject moet worden aangemeld om als staatssteun te worden goedgekeurd. Bovendien kan worden verwacht dat het huidige proces van modernisering van de staatssteun de behoefte aan meldingen van infrastructuurprojecten nog verder zal doen afnemen en de beoordeling van de staatssteun zal vereenvoudigen.

► MEER INFORMATIE VINDT U OP

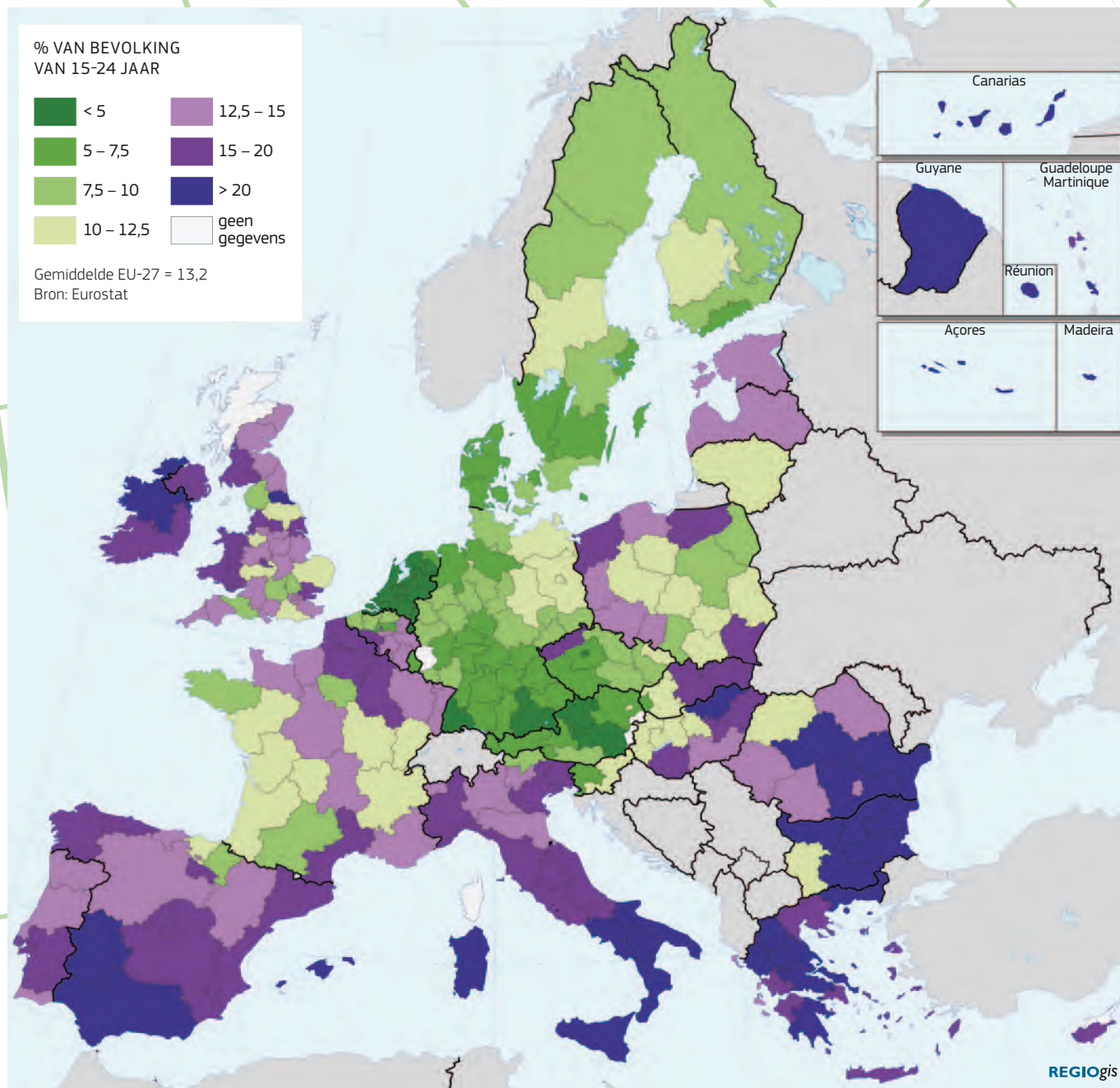
Ontwerpversie van richtsnoeren voor regionale steun:
http://ec.europa.eu/competition/consultations/2013_regional_aid_guidelines/paper_nl.pdf

Ontwerpversie algemene groepsvrijstellingsverordening:
http://ec.europa.eu/competition/consultations/2013_gber/index_en.html

Discussienota over de hervorming van het kader voor staatssteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/rdi_issues_paper.pdf

„NEET-CIJFERS” 2012

GEEN WERK, ONDERWIJS OF OPLEIDING (NEET)
BEVOLKING VAN 15-24 JAAR

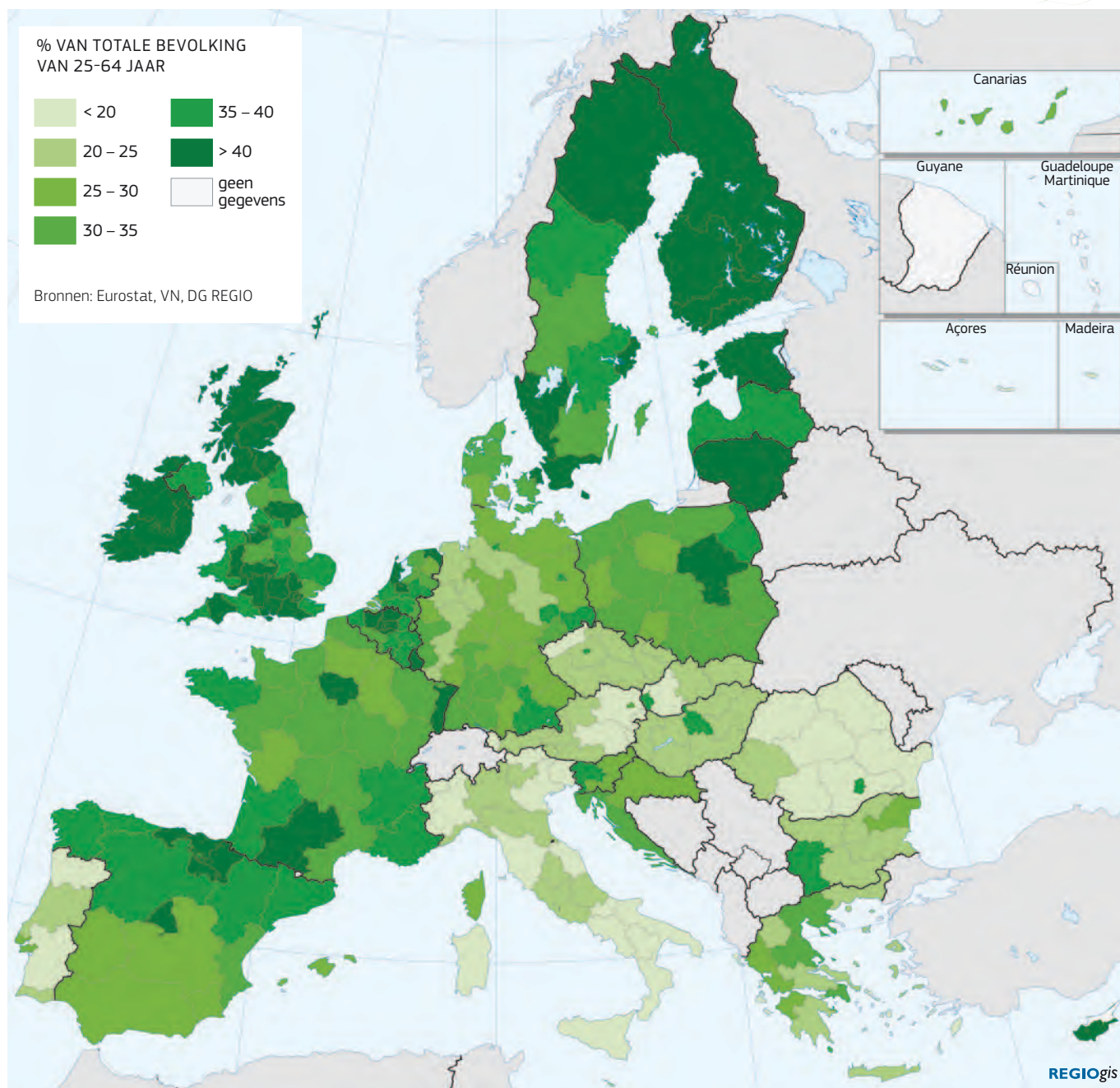

Deze groep loopt het risico vroegtijdig de school te verlaten en de kans is klein dat tertiair onderwijs wordt afgerond. Europa 2020 wil het aandeel vroegtijdige schoolverlaters in 2020 terugdringen en het aandeel tertiair opgeleiden in dezelfde periode verhogen. De verschillen in NEET-cijfers („Not in Employment, Education or Training” ofwel „geen werk, onderwijs of opleiding”) tussen de EU27-regio’s zijn hoog: een verschil van 1 op 12

tussen regio’s met de hoogste (36 % in Severozapaden, Bulgarije) en de laagste NEET-cijfers (3 % in Praag, Tsjechië). Regio’s waar ten minste 1 op de 5 jongeren geclassificeerd kan worden als NEET zijn te vinden in Bulgarije en Roemenië, evenals in Zuid-Italië, Zuid-Spanje en Griekenland. Slechts 16 van de 268 regio’s hebben NEET-cijfers onder de 5 %. Deze regio’s liggen vooral in Nederland, Oostenrijk en Duitsland.

▶ BEREIKT OPLEIDINGSNIVEAU

GESCHAT AANDEEL VAN DE BEVOLKING VAN 25-64 JAAR MET TERTIAIR ONDERWIJS, 2020

Deze bevolkingsgroep zal naar schatting stijgen van 26% in 2010 tot 32% in 2020. In 2020 hebben zeven regio's zelfs een aandeel van meer dan 50%: binnenstad van London, meerdere regio's van het VK, zoals Oxford en Aberdeen, de twee regio's rond Brussel, Baskenland in Spanje en Stockholm. Deze regio's zijn bijzonder aantrekkelijk voor bedrijven die op zoek zijn naar hooggeschoolde arbeidskrachten. Het andere uiterste is dat 32 regio's in 2020 een aandeel van

minder dan 20% hebben. Deze zijn terug te vinden in Italië, Portugal, Oostenrijk en Roemenië. Hoofdstadregio's hebben meestal het hoogste aandeel tertiair opgeleiden en in sommige landen is de kloof met de regio met het daaropvolgende grootste aandeel buitengewoon groot. In negen landen is het verschil wel 10 procent. Dit maakt de hoofdstadregio veel aantrekkelijker voor kennisintensieve bedrijven.

▶ IN UW EIGEN WOORDEN

NATIONALE EN REGIONALE OPVATTINGEN OVER HET COHESIEBELEID

Panorama
verwelkomt
alle bijdragen!

In Your Own Words (in uw eigen woorden) is het gedeelte van *Panorama* waar de belangrijkste 'consumenten' van het cohesiebeleid op nationaal en regionaal niveau worden opgeroepen om hun stem te laten horen en feedback te geven over hoe het Europees beleid op lokaal niveau functioneert, bijvoorbeeld met een focus op de huidige prestaties en successen of om inzicht te geven in de voorbereidingen op de komende programmeringsperiode.

Omdat er in de 28 EU-lidstaten in totaal meer dan 270 regio's zijn, die elk hun eigen specifieke economische en culturele achtergrond en behoeften hebben, is het van belang dat beleidsmakers, bestuurders en ambtenaren op alle niveaus goed doordrongen zijn van het werkelijke effect dat het cohesiebeleid aan de basis heeft.

In deze editie geeft *Panorama* de meningen van vier lidstaten en regio's die hun opvattingen over het cohesiebeleid hebben gegeven. Moravië-Silezië in Tsjechië en Vlaanderen in België kijken vooruit naar hun plannen voor de uitvoering van het structuurfonds in de volgende programmeringsperiode van 2014 tot 2020, onderwijl terugblikkend op hun ervaring met huidige programma's. Intussen presenteren het Duitse Saksen en Zweden hun aanpak, met een focus op bijzonder succesvolle initiatieven.

Panorama verwelkomt alle bijdragen en deze worden mogelijk in een toekomstige editie opgenomen:
▶ regio-panorama@ec.europa.eu

▶ TSJECHIË

▶ REGIO MORAVIË-SILEZIË MIKT VOOR DE TOEKOMST OP SLIMMERE INVESTERINGEN

Europese investeringen helpen de regio Moravië-Silezië bij de ingrijpende sociaaleconomische transformatie. De regio heeft de laatste jaren een grote industriële herstructurering doorgemaakt waarvan de gevolgen nog altijd voelbaar zijn, en nu is de regio uit op een nieuw imago. Het economisch herstel profiteert van de financiële steun uit het regionale operationele programma (ROP) Moravië-Silezië, die nu goed geïnvesteerd wordt met een economisch rendement van 11%. De regio gaat in de toekomst nog slimmer gebruikmaken van de Europese fondsen. Het „Smarter Region Programme” (Programma voor slimme regio) helpt daarbij een handje.

De regio staat bekend om haar contrasten: enerzijds de schitterende landschappen van Jeseníky, Beskydy en Poodří, en anderzijds de vervuiling rond vroegere mijnen en staalfabrieken. Het verleden heeft hier zowel een tastbare als ontastbare industriële erfenis achtergelaten. Industriële monumenten staan pal naast inbreidingsgebieden; de werkloosheid is hoog, en toch zijn de arbeidskrachten hoogopgeleid en relatief goedkoop. Er is onderwijs op universitair niveau, met op de eerste plaats het College van Mijnbouw aan de Technische Universiteit van Ostrava.

Fondsen van het ROP Moravië-Silezië in de periode 2007-2013 worden gebruikt om de basisinfrastructuur, de diensten en het sociaal leven te verbeteren. Een voorbeeld is het herstel van een van de belangrijkste monumenten en symbolen

Architectonisch bouwproject in de postindustriële wijk Nieuw-Vítkovice in de stad Ostrava, Moravië-Silezië.

voor de metropool Ostrava. Het vroegere industriële gebied van Beneden-Vítkovice biedt nu onderdak aan grote culturele en onderwijs-evenementen, terwijl de interactieve Wereld van Technologie wetenschap en technologie aantrekkelijker maakt voor jongeren. The Integrated Safety Centre, which coordinates the activities and operations of all safety and rescue units in the region, is a unique regional investment.

De Regionale Raad van Moravië-Silezië, die over projectfinanciering beslist, is niet bang om zich in innovatieve activiteiten te storten. Dit was het eerste orgaan in Tsjechië dat het instrument JESSICA uitvoerde. Ook was dit de eerste Tsjechische organisatie die het niveau „goud” van de internationaal erkende standaard „Investors in People” wist te bereiken. Vanwege de systematische aanpak en uitvoering van goede bedrijfspraktijken in openbare administratie heeft de organisatie de European Public Sector Award (prijs voor best presenterende organisaties uit het openbaar bestuur) gekregen.

In de komende programmeringsperiode wil de organisatie voortbouwen aan de ervaring en kennis die in de huidige periode zijn opgedaan. Hiertoe heeft de organisatie het „Smarter Region Programme: Moravia-Silesia 2020” (Programma voor slimmere regio: Moravië-Silezië 2020) opgezet: dit programma wil, in samenwerking met regionale partners, de weg vrijmaken voor de effectieve implementatie van Europese fondsen die gericht zijn op zowel regionale behoeften als nationale en Europese doelen.

Smarter Region (Slimmere regio) wil de regio tijdig een goede voorbereiding bieden voor het effectieve gebruik van het Structuurfonds vanaf 2014, wat een grote bijdrage levert aan een beter concurrentievermogen in de regio. Het programma is gebaseerd op drie pijlers. Het doel van de eerste pijler is om de mensen beroepsmatig voor te bereiden door middel van seminars en trainingssessies. In de tweede pijler wordt gewerkt aan nieuwe proefinstrumenten voor cohesiebeleid voor de regio Moravië-Silezië. De Regionale Raad bereidt momenteel – in nauwe samenwerking met de stad Ostrava en de grootste steden van de regio – een geïntegreerde territoriale investering voor de agglomeratie Ostrava voor. Intussen werken de regio Moravië-Silezië en de „Association for the Development of the Moravia-Silesia

Region” (Vereniging voor de ontwikkeling van de regio Moravië-Silezië) aan een gezamenlijk actieplan of een geïntegreerde strategie om de werkgelegenheid en de opleiding van lokale mensen uit te breiden. Het resultaat zou een nieuw, gezamenlijk actieplan moeten zijn dat resultaatgericht is en dat volledig in overeenstemming is met de Europese wetgevingsvoorstellen. De derde pijler wil de absorptiecapaciteit van de grootste regionale spelers en de kleine potentiële begunstigen controleren en ondersteunen, zodat deze voorbereid zijn op de komende programmeringsperiode 2014-2020.

Al deze activiteiten zijn tevens besproken en gecoördineerd op nationaal niveau, bijvoorbeeld tijdens rondetafelconferenties, in constructieve besprekingen met vertegenwoordigers van toekomstige nationale beheersinstanties. Hierbij werd gebruik gemaakt van de eerste resultaten van de in kaart gebrachte absorptiecapaciteit in de regio en de bereidheid van de deelnemers voor de komende programmeringsperiode.

In de toekomst wil de regio Moravië-Silezië een goede bestemming worden. Daarom investeert ze in de voorwaarden die nodig zijn voor nieuwe investeringen in infrastructuur en de kwaliteit van de verleende diensten. Ook is ze na aan het maken op het vlak van culturele en recreatieve activiteiten. Sommige evenementen zoals de muziekfestivals „Colours of Ostrava” en „Ostrava Days”, de prestigieuze „Golden Spike” atletiekwedstrijd en de Wereldkampioenschappen hockey in 2015, zijn ver buiten de grenzen van de regio’s bekend. De lokale bevolking en bezoekers tezamen voelen zich aange trokken door het mooie platteland, de vele spa’s en het nieuw aangelegde netwerk van fietspaden.

Daniel Konczynski

*Analist, regionaal operationeel programma Moravië-Silezië
Regionale raad van de cohesieregio Moravië-Silezië*

► MEER INFORMATIE VINDT U OP

<http://www.rr-moravskoslezsko.eu>

<http://www.smarterregion.com>

► BELGIË

► EUROPA INVESTEERT, VLAANDEREN GROEIT...

Dit was het motto waaronder Vlaanderen de Doelstelling 2 programmaperiode 2007-2013 startte. De begroting van 201 miljoen EUR werd verdeeld over vier prioriteiten: innovatiekracht, ondernemerschap, verbetering van de economische omgevingsfactoren en duurzame stadsontwikkeling. Nu het programma bijna is afgerond, zijn al meer dan 450 projecten gefinancierd die ruim 9800 banen hebben opgeleverd of in stand gehouden. De steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) had tevens een financieel hefboomeffect, waarbij meer dan 375 miljoen EUR werd geleverd op Vlaams, provinciaal, lokaal en particulier niveau.

Door de voorziene thematische concentratie van doelstellingen lijkt het programma voor 2014-2020 enigszins op het huidige programma en biedt een zekere continuïteit. De vier gekozen prioritaire assen voor het nieuwe programma zijn: innovatie, ondernemerschap, omschakeling naar een koolstofarme economie en duurzame stadsontwikkeling. De concepten van aanvullendheid en complementariteit zijn leidende beginselen bij de voorbereiding en uitvoering van het nieuwe programma. Hiermee helpt het EFRO Vlaanderen om rond 2020 uit te groeien tot een meer innovatieve, duurzame en inclusieve regio.

De eerste prioritaire as, innovatie, draait rond de gedachte van slimme specialisatie. De regio Vlaanderen wordt vaak als casestudy genoemd, want eerder vond hier al een evolutionair proces plaats rond het thema innovatie, met het „Vlaanderen in Actie“-programma en het „Pact 2020“. In de nieuwe programmeringsperiode gaat Vlaanderen zich inzetten om verschillen op het gebied van innovatie weg te nemen waaraan het Vlaamse beleid of de Vlaamse instrumenten niets doen.

In de huidige periode 2007-2013 waren ruim 2 700 mkb's betrokken bij projecten die werden gefinancierd door het EFRO. Deze betrokkenheid was erg belangrijk voor het bestaande programma en het ondernemerschap blijft voor Vlaanderen dan ook een belangrijke prioritaire as, met een focus op het stimuleren van ondernemerschap en de groei en internationalisering van het mkb.

De maatregelen om de verschuiving naar een koolstofarme economie te stimuleren vormen een aanvulling op de verschillende andere bestaande initiatieven op het niveau van de Vlaamse regio en op lokaal niveau. De nadruk ligt op de grootste sectoren die verantwoordelijk zijn voor de uitstoot van broeikasgassen: de huisvesting- en transportsector. Ook zal speciale aandacht gaan naar mkb's, om hen te stimuleren op het vlak van energie-efficiëntie en duurzame energie.

Europa investeert, Vlaanderen groeit: het onlangs gepubliceerde boek met door de EU gefinancierde projecten.

Gezien de sterke verstedelijking in Vlaanderen worden de inspanningen voor een duurzame stadsontwikkeling voortgezet. In de prioritaire as van stadsontwikkeling gaat Vlaanderen opnieuw met de dertien belangrijkste steden werken aan verschillende onderwerpen die van belang zijn voor het stedelijk welzijn. De aandacht zal hierbij uitgaan naar de aanpassing aan klimaatsverandering, bescherming van de leefomgeving en de vernieuwing van achterstandsbuurten.

Werner Van den Stockt

*Hoofd van de beheersinstansie van het EFRO-programma Vlaanderen 2007-2013
Afdeling Europa Economie, Agentschap Ondernemen, Vlaamse overheid*

► MEER INFORMATIE VINDT U OP

<http://www.agentschapondernemen.be/themas/erdf-flanders>

▶DUITSLAND

▶SAKSEN BLIJFT ZICH CONCENTREREN OP INNOVATIE, GROEI EN WERKGELEGENHEID, 2014-2020

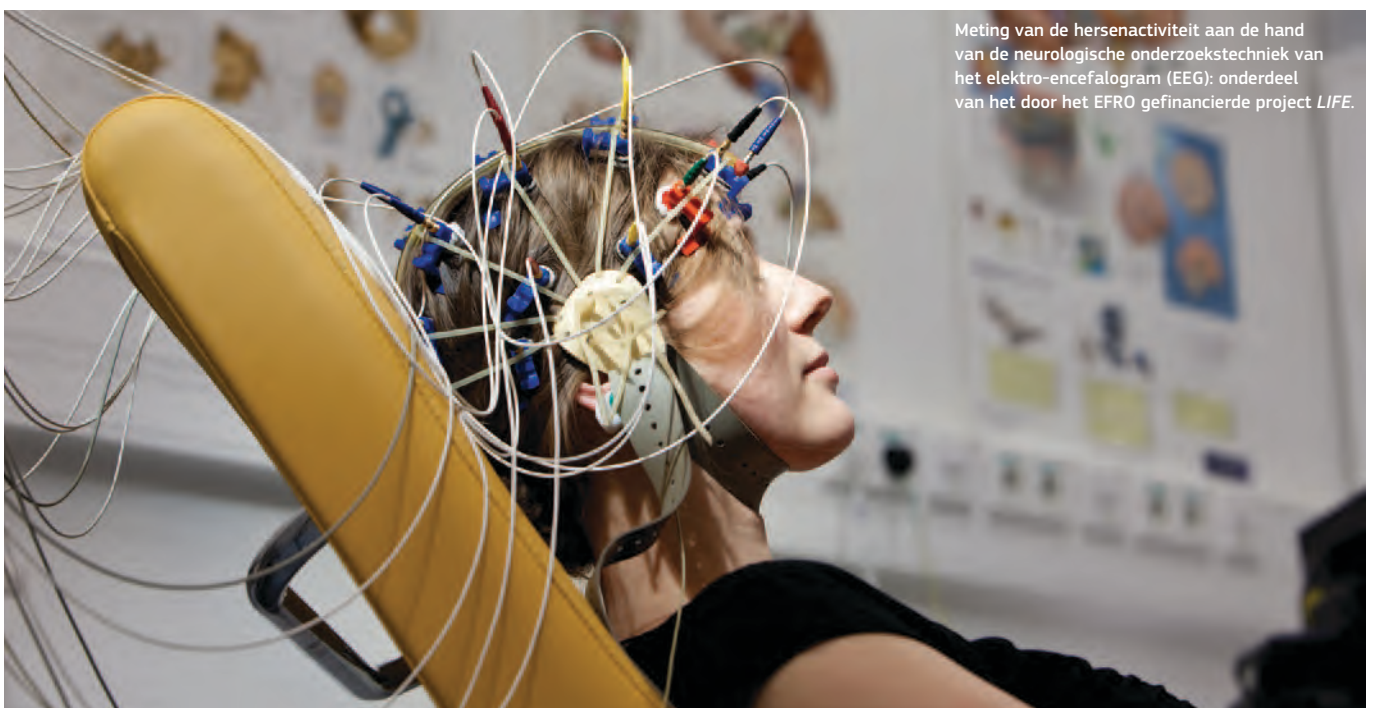
Saksen is een deelstaat waar, ondanks een moeilijk start, een bijzonder positieve ontwikkeling heeft plaatsgevonden sinds de vreedzame revolutie van 1989. De „Vrijstaat Saksen”, zoals de staat officieel heet, geniet op het ogenblik een uitstekende reputatie als industriestaat met tal van innovatieve bedrijven en groeigebieden zoals micro- en nanotechnologie, biotechnologie en de ontwikkeling van nieuwe materialen en schone technologieën.

Saksen is een staat van ingenieurs. Wij schrijven innovatie hier met een hoofdletter „I”. Saksen heeft deze gezonde positie geheel te danken aan zijn echte onderzoeksgeest en uitgesproken gevoel voor ondernemerschap, ondanks alle structurele problemen waarmee we nog altijd kampen. Saksen heeft het economisch beleid gebruikt om deze pluspunten nog verder te versterken met een reeks prikkels en steunregelingen, en hiermee wordt de focus gelegd op een duurzame bevordering van concurrentievermogen en werkgelegenheid.

Voor dit proces heeft de deelstaat volop gebruik gemaakt van de financiering uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO). Over de subsidieperiode 2007-2013 heeft Saksen 3,1 miljard EUR uit het EFRO-fonds tot zijn

beschikking. De staat gebruikt dit geld om te investeren in innovatie, economie, infrastructuur, onderwijs en milieu. Veel aandacht gaat ook naar de inspanningen om van Saksen een onderzoekscentrum te maken. Alleen al in de periode 2007-2013 investeert Saksen meer dan een miljard EUR aan EFRO-geld in de ondersteuning van innovatie, wetenschap en onderzoek. Wetenschappelijke instanties en ondernemingen hebben hier in gelijke mate profijt van, want terwijl aan de ene kant onderzoeksprojecten en technologieoverdracht worden bevorderd, komt er aan de andere kant risicokapitaal vrij voor nieuwe technologiebedrijven. De overvloed aan onderzoekinstellingen en –complexen van dergelijke instellingen en dat er zoveel universiteiten in Saksen worden gevestigd, bewijst dat de innovatieactiviteit hier groeiende is. Cruciale steun van het EFRO gaat naar vijf projecten die bekend staan als „State excellence initiatives” (toponderzoeksprojecten). Een van deze initiatieven is het onderzoekscomplex „Life”.

„Life” is een grootschalige gezondheidsstudie die bestudeert hoe ziekten door een bepaalde levensstijl kunnen ontstaan. Het doel van deze studie is om te bepalen waarom veel mensen aan zulke ziekten leiden maar anderen niet. De meer dan 150 betrokken onderzoekers buigen zich over hart- en bloedvataandoeningen, de gevolgen van

Meting van de hersenactiviteit aan de hand van de neurologische onderzoekstechniek van het elektro-encefalogram (EEG); onderdeel van het door het EFRO gefinancierde project LIFE.

obesitas, allergieën, diabetes, dementie en depressie. Tussen 2009 en medio 2014 worden 26.500 gezonde en zieke deelnemers, volwassenen en kinderen onderzocht en ondervraagd in het kader van het project, volgens de allerlaatste klinische en bioanalytische methoden. Bij hun werk houden de onderzoekers niet alleen rekening met de genetische aanleg van de deelnemers maar ook met hun levensstijl en diverse omgevingsfactoren. Het doel is te ontdekken waarom deze factoren er samen toe leiden dat deze levensstijlziekten zich ontwikkelen. Voor dit project wordt ongeveer 38 miljoen EUR uitgetrokken, en ruwweg 24,2 miljoen EUR daarvan komt van het EFRO.

Met de steun van de Europese Unie is Saksen er de afgelopen 20 jaar in geslaagd de economie, infrastructuur, het onderwijs en onderzoek tot ontwikkeling te brengen. Maar we hebben nog een lange weg te gaan om de kloof met de andere lidstaten van de EU te overbruggen. Daarom ligt onze focus in Saksen op een correct begrotingsbeleid zonder schulden, duurzame investeringen en EU-financiering voor de periode 2014-2020.

Saksens toekomstige uitdagingen komen tot uiting in de hoofdthema's van de Europa 2020-strategie: globalisering, klimaatsverandering, energiezekerheid en in het bijzonder demografische verandering. Met de aanhoudende steun van de Europese Unie blijft een succesvol „Saksen 2020” gericht op de duurzame instandhouding van het lokale concurrentievermogen en het verstevigen van de ondernemingsbasis, met inbegrip van infrastructurele eigenschappen, capaciteitsuitbreiding voor innovaties in de economie, universiteiten, administratie en samenleving, de ontwikkeling van een potentieel gekwalificeerde arbeidspool, het waarborgen van een betaalbare energievoorziening en onderwijsverstrekking op basis van gelijke kansen. Deze doelstelling vormt de basis van het strategisch concept dat als uitgangspunt dient voor het operationele programma 2014-2020 binnen het EFRO.

Beheersinstantie EFRO

Saksens deelstaatministerie van Economische Zaken, Werkgelegenheid en Transport

► **MEER INFORMATIE VINDT U OP**
<http://life.uni-leipzig.de/>

► **ZWEDEN**

► RESULTATEN VAN ONDERZOEK EN INNOVATIE COMMERCIALISEREN

Giraffe is een telepresentierobot die oudere mensen helpt contact te onderhouden met de buitenwereld. De robot is ontwikkeld in het kader van het project Robotdalen, met steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en andere instanties. Giraffe is verkocht aan zeven verschillende EU-landen: een goed voorbeeld van de resultaten van innovatie en onderzoek dat vervolgens ook in de productie belandt.

Commercialisering van de resultaten van onderzoek en innovatie, en lancering van deze resultaten op de markt is een van de uitdagingen voor Zweden voorafgaand aan de volgende programmeringsperiode. Dit is een van de conclusies van de impactevaluatie van de acht regionale Structuurfondsprogramma's in de periode 2007-2013 in Zweden, die onlangs werd gepresenteerd.

Veel projecten hebben dit vanzelfsprekend ook nu al bereikt, en Robotdalen is hiervan een goed voorbeeld. De taak van het project is om commerciële successen mogelijk te maken voor nieuwe ideeën en onderzoek in robotica en automatisering, met de nadruk op oplossingen voor de industrie, zware voertuigen en de gezondheidssector.

Door de vergrijzing worden robots steeds belangrijker in de gezondheidszorg, en dat is overigens niet alleen een uitdaging voor Zweden maar ook voor veel andere EU-landen. Dit is waar de Giraffe-robot, die op afstand bediend kan worden via een normale pc, een handig hulpmiddel kan worden. Hij rolt heen en weer en heeft een videoscherm als „gezicht”. Zo kan de thuishulp bijvoorbeeld vaker op bezoek komen, zonder telkens zelf naar de patiënt te hoeven gaan.

Acht regionale programma's

Het project Robotdalen is een onderdeel van het programma voor het oosten en midden van Zweden, een van de acht regionale Structuurfondsprogramma's voor regionaal concurrentievermogen en werkgelegenheid in Zweden. Alle acht worden beheerd door dezelfde instantie, het Zweeds Agentschap voor Economische en Regionale Groei, en hebben een gemeenschappelijke ondersteunende functie.

De Zweedse regering heeft besloten om in de komende programmeringsperiode vast te houden aan dezelfde geografische onderverdeling en hetzelfde beheer van

Giraffe wordt getest in het bejaardentehuis in de stad Västerås.

de regionale Structuurfondsprogramma's. Het beheer is effectief gebleken, met lage administratiekosten, en de begunstigden overal in het land hebben een eenvoudig, duidelijk beeld van de voorwaarden voor subsidiabiliteit.

De voorbereidingen voor de programmeringsperiode 2014-2020 zijn zowel op nationaal en regionaal niveau gaande sinds begin 2012. De regionale Structuurfondsprogramma's worden geschreven in een breed samenwerkingsverband, met vertegenwoordigers uit de lokale en regionale publieke sector, de industrie en de academische wereld. Volgens een richtlijn van de regering zijn de programma's gericht op onderzoek en innovatie, de groene economie en ondernemerschap.

Versterking van de groene economie

In het programmagebied in het noorden en midden van Zweden wordt bijvoorbeeld hard geschreven aan een programma, en Maria Gelin Axelsson uit de regio Gävleborg coördineert het werk. Zij ziet voor de komende periode een aantal veranderingen in de richting van de prioriteiten.

„De nadruk ligt op de groene economie”, zegt zij. De Europa 2020-strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei dringt door in de voorgestelde themagebieden voor het Structuurfonds. Er wordt een duidelijke link gelegd met werkgelegenheid en groei, via de ontwikkeling van een koolstofarme economie en via innovatie, informatietechnologie, ondernemerschap en investering in vaardigheden.

Maar Maria Gelin Axelsson ziet maar weinig aandacht voor transportsystemen en IT-infrastructuur, hoewel dit toch prioriteiten zijn voor de regionale ontwikkelingsgebieden in het noorden en midden van Zweden.

„Maar dit kan ook goed worden gekanaliseerd via andere financieringsopties dan het Structuurfonds”, zegt ze.

Vereenvoudiging en coördinatie

De Zweedse regering heeft er een prioriteit van gemaakt om het projectbeheer eenvoudiger te maken in de volgende programmeringsperiode. Daarom omvat het mandaat van het Zweeds Agentschap voor Economische en Regionale Groei en de Zweedse ESF-Raad, die de beheersinstantie voor het Europees Sociaal Fonds is, ook het voorstellen van maatregelen om de uitvoering van de programma's te vereenvoudigen en coördineren.

Beheersinstantie

Tillväxtverket – Het Zweeds Agentschap voor Economische en Regionale Groei

► MEER INFORMATIE VINDT U OP
www.tillvaxtverket.se

AGENDA

21 SEPTEMBER 2013

_Heel Europa

European Cooperation Day

7-10 OKTOBER 2013

_Brussel (BE)

OPEN DAYS 2013

28-29 OKTOBER 2013

_Boekarest (RO)

2^e Jaarlijks Forum van de Europese Commissie over de EU-strategie voor het Donaugebied

8 NOVEMBER 2013

_Brussel (BE)

Regio's als motor voor nieuwe groei dankzij slimme specialisatie

9-10 DECEMBER 2013

_Brussel (BE)

Conferentie „Telling the story” (Het verhaal vertellen)

31 MAART 2014

_Brussel (BE)

RegioStars

Meer informatie over deze evenementen is te vinden in de sectie Agenda van de Inforegio-website:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_nl.cfm

**LAAT
UW
STEM
HOREN**

Wij horen graag meer over de resultaten van het cohesiebeleid in uw regio. Geef een beschrijving van de resultaten en de tastbare voordelen voor de burgers, en geef uw mening over de voorbereidingen voor de volgende programmeringsperiode.

Een selectie uit de bijdragen wordt gepubliceerd in de volgende editie van *Panorama*. U kunt uw inzendingen (met een maximumlengte van 600-700 woorden) versturen naar

regio-panorama@ec.europa.eu

Publicatiebureau

Europese Commissie,
Directoraat-generaal Regionaal Beleid en Stadsontwikkeling
Communicatie – Ana-Paula Laissy
Beaulieuilaan 1 – B-1160 Brussel
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_nl.cfm

